Cena 60 gr. Цана 60 гр.

Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 11 (159) БЕЛАСТОК, 15 САКАВІКА 1959 года ГОД IV

Прэзідыум III З'езду Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі.
Фота — ЦАФ

З III З'езду партыі

Ідзем дарогай сацыялізма моцным і ўпэўненым крокам

У Кангрэсавай зале Палаца культуры і навукі ў Варшаве пачаў сваю працу III З'езд Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі. З'езд — найвышэйшая інстанцыя партыі — з'яўляецца вялікай падзеяй у жыцці цэлага польскага народа, у тым ліку і нацыянальных меншасцей. Беларуская грамадскасць у ПНР супольна з сваімі братамі - палякамі з вялікай увагай сочыць за працай З'езду, які падсумуе дагэтуляшнія дасягненні сацыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне і накрэсліць далейшы шлях развіцця на бліжэйшыя 7 год.

На III З'езд выбрана 1.431 дэлегатаў. Прысутнічаюць на З'ездзе таксама 44 дэлегацыі братніх камуністычных і рабочых партый: Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, Камуністычнай партыі Кітая, краін народнай дэмакратыі і капіталістычных краін.

На З'ездзе прысутнічаюць шматлікія госці з цэлай краіны — дэлегацыі ўлад ЗСЛ і СД, партыйныя дзеячы, а таксама маладзёжныя, грамадскія і гаспадарчыя дзеячы. Звыш 150 журналістаў друку, радыя, тэлебачання і карэспандэнтаў камуністычнага друку іншых краін інфармуе сваіх чытачоў аб працы З'езду.

У дзень адкрыцця З'езду, калі ў прэзідыум з'явіўся I-шы сакратар Цэнтральнага Камітэта Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі Уладзіслаў Гамулка і замежныя дэлегацыі, зала вітала іх працяглымі воплескамі і Інтэрнацыяналам.

Адкрываючы З'езд, Уладзіслаў Гамулка прыпомніў, што ў перыядзе між другім і трэцім З'ездам, памерлі выдатныя дзеячы ПАРП: Балеслаў Берут, Францішак Фідлер, Зігмунт Мадзалеўскі, Зігмунт Шымаяоўскі, Ігнацы Скаўронскі, Станіслаў Шымански. З'езд ушанаваў памяць памерших мінутай цішыні.

Затым Уладзіслаў Гамулка сардэчна прывітаў замежныя дэлегацыі, гасцей і дэлегатаў.

Калі Уладзіслаў Гамулка называе прозвішчы кіраўнікоў дэлегацый КПСС, КП Кітая і іншых братніх партый, дэлегаты вітаюць іх сардэчнымі воплескамі.

Пасля адкрыцця З'езду і выбару Прэзідыума, старшынствуе член Палітычнага бюро ЦК ПАРП Аляксандр Завадзкі.

Пасля выбару Сакратарыята З'езду прымаецца парадак працы З'езду. Ён наступны:

1) Справаздача Цэнтральнага Камітэта ПАРП — дакладвае Уладзіслаў Гамулка.

2) Справаздача Цэнтральнай рэвізійнай камісіі — дакладвае Станіслаў Стахач.

3) Дырэктывы гаспадарчага развіцця Народнай Польшчы ў 1959—1965 гадах — дакладвае Стэфан Ендрыхоўскі.

4) Дырэктывы палітыкі партыі на вёсцы — дакладвае Эдуард Охаб.

5) Змены ў Статуце Партыі— дакладвае Раман Замброўскі.

6) Выбары Цэнтральнага Камітэта і Цэнтральнай рэвізійнай камісіі партыі.

З'езд прымае таксама рэгламент працы, які прадбачвае, што праца З'езду будзе правадзіцца ад 10 да 14 гадзіны і пасля абедняга перапынку ад 16 да 18 гадзіны.

Пасля выбару Мандатнай камісіі Аляксандр Завадзкі аддае слова Уладзіславу Гамулку для зачытання справаздачнага даклада.

Амаль сямігадзінны даклад Уладзіслава Гамулкі дэлегаты і госці слухалі з вялікім зацікаўленнем. Паасобныя часткі справаздачы, былі горача ўзнагароджваны воплескамі.

Ужо на самым пачатку даклада Уладзіслаў Гамулка адзначыў, што ў перыяд ад II З'езду наступілі шматлікія выключнай вагі знамянальныя перамены так у суадносінах сіл двух грамадскіх сістэм — сацыялістычнай і капіталістычнай, як і ў жыцці Народнай Польшчы. За гэты перыяд усе сацыялістычныя краіны зрабілі вялікі скачок у сваім развіцці. Таксама і ў нашай краіне сацыялістычнае будаўніцтва зрабіла далёкі крок наперад.

Ідзем цяпер дарогай сацыялізма моцным і ўпэўненым крокам, — сказаў Уладзіслаў Гамулка, — і мацней чым калі-небудзь пераканаыы, што ў гістарычна нядоўгім часе, сацыялізм атрымае поўную і суцэльную перамогу ў нашай краіне.

У сваім дакладзе Уладзіслаў Гамулка, шмат месца прысвяціў аналізу міжнароднага становішча, і развіццю і заданням народнай гаспадаркі.

Да даклада Уладзіслава Гамулкі, яшчэ не раз будзем вяртацца ў сваіх далейшых публікацыях.

З'езд працягвае сваю працу.

Бельскі аддзел БГ-КТ выканаў абавязацельствы прынятыя ў гонар III З'езду партыі

Свайго часу паведамлялі мы, што Бельскі аддзел БГ-КТ вырашыў сустрэць III З'езд партыі тысячным членам. На выкананне гэтага абавязацельства праўленне аддзела мабілізавала свой актыў і пачалася праца ў вёсках. Частыя выезды актывістаў аддзела ў вёскі, актыўная помач з боку існуючых ўжо гурткоў, якія пачалі закладаць новыя гурткі ў суседніх вёсках, далі рэзультат. Абавязацельства, прынятае ў гонар III З'езду партыі, аддзел выканаў датэрмінова.

6 сакавіка ў праўленні аддзела адбылася скромная ўрачыстасць — уручэнне членскага білета тысячнаму члену аддзела. Юбілятам аказаўся 18-цігадовы селянін з вёскі Кашалі Уладзімір Бобік. У прысутнасці праўлення аддзела Уладзіміру Бобіку віншавалі сакратар ГП БГ-КТ Віктар Швед, старшыня Бельскага аддзела Кастусь Майсеня і сакратар аддзела сябра Мураўскі. Апрача віншаванняў Уладзімір Бобік атрымаў прыгожы зборнік вершаў Янкі Купалы з дэдыкацыяй ад Галоўнага праўлення БГ-КТ. Беларускія кніжкі таксама атрымаў юбілят і ад праўлення аддзела.

Затым старшыня аддзела Кастусь Майсеня падсумаваў вынікі перадз'ездаўскай працы. На 6 сакавіка аддзел налічваў 1 003 члены згуртаваных у 33 гуртках. Старшыня адзначыў працу перадавых гурткоў, такіх як у Шчытах, Дубяжыне, Райках, Плюцічах, Нарцаве і падкрэсліў заслугі такіх актывістаў аддзела, як сябра Калядкі, Кардзюкевіча і Асіпюк. Майсеня адзначыў, што ў гэты час увесь прэзідыум працаваў вельмі актыўна і што выдатную помач у працы аказвае партыйная група, якая існуе пры аддзеле і якою кіруе сябра Безылюк.

Прысутныя аднадушна сцвярдзілі, што добрыя вынікі ў працы атрымаліся і таму, што аддзел наладзіў блізкае супрацоўніцтва з іншымі арганізацыямі, такімі як ЗМВ і ЛПЖ, якія нямала дапамагаюць у працы аддзелу.

З выпадку датэрміновага выканання сваіх абавязацельстваў жадаем Бельскаму аддзелу далейшых поспехаў, а іншым аддзелам раім узяць прыклад з Бельска. (рл)

Вартасны падарунак з Мінска

Беларускай песняй, танцам і фільмам будзе карыстацца ў сваёй працы Таварыства

Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі ў Мінску прыслала Галоўнаму праўленню Беларускага грамадска-культурнага таварыства 24 запісы беларускай музыкі. Гэта беларускія народныя песні і танцы. Выканаўцамі песняў з'яўляюцца: хор Шырмы, хор беларускага радыё, хор калгаса ім. Кірава, Мужчынскі вакальны квартэт Беларускай дзяржаўнай філармоніі, салісты: Ніжнікава, Млодэк, Ворвулёў, Балоцін, Дзянісаў, Зюванаў, Малькава, Асіпенка. Танцы ў выкананні Дзяржаўнага народнага аркестра Жыновіча і Беларускага ансамбля народных інструментаў.

Таксама Галоўнае праўленне Таварыства польска - савецкай дружбы атрымала з Мінска беларускія фільмы: «Нашы суседзі», «Міколка паравоз», «Дзеці партызана», «Чырвоныя лісці», «Мы жывем у Мінску», «Белавежская пушча», «На зямлі беларускай».

Гэтыя фільмы будзе выкарыстоўваць у сваёй працы і нашае Таварыства. (рл)

Сімвалічны камень пад першую школу-помнік на Беласточчыне

Каля 7 мільёнаў злоты будзе выносіць кошт пабудовы школы - помніка ў Беластоку на Антонюку, вуглавы камень пад якую паложаны 10 сакавіка г. г.

На ўрачыстасць заснавання першай школы - помніка на Беласточчыне ў гонар 1000-годдзя Польскай Дзяржавы прыбылі прадстаўнікі ваяводскага і гарадскога камітэтаў Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі, Аб'яднанага Стронніцтва Людовага (ЗСЛ), Стронніцтва Дэмакратычнага (СД); прадстаўнікі Ваяводскай і Гарадской рад нарадовых, школьная моладзь і шматлікія жыхары Антонюка. «Мы не хочам, каб нашыя дзеці, дзеці працоўных раслі ў нэндзы і цемры, — сказаў у прамове на ўрачыстасці заснавання школы сакратар гарадскога камітэта ПАРП, тав. У. Лебядзінскі. Гэта дасканала зразумелі жыхары Антонюка, якія адны з першых адказалі шырокімі грамадскімі абавязацельствамі — чынамі на заклік таварыша У. Гамулкі — I сакратара ПАРП, «1000 школ на 1000-годдзе».

Школа на Антонюку, — сказаў куратар Беластоцкай Акругі, тав. Ч. Лойка — гэта толькі першая ластаўка таго шырокага школьнага будаўніцтва, якое грамадскім чынам разгортваецца на Беласточчыне. У выніку будуць пабудаваны ў Беластоцкім ваяводстве 102 пачатковыя школы, у тым ліку 13 пачатковых школ узнікне ў самым Беластоку.

Апрача пачатковых школ узнікнуць новыя тэхнікумы, спецыяльныя і сярэднія школы. (М. Г.)

Беларуская вечарына ў Гайнаўцы

Сёмага сакавіка ў «Доме шахцёра» у Гайнаўцы адбылася беларуская вечарына, на якой прысутнічала каля двухсот асоб. Арганізаваў яе мясцовы Павятовы аддзел Беларускага таварыства.

На вечарыне пабывалі запрошаныя госці з Бельскага павятовага аддзела БГ-КТ у асобе старшыні К. Майсені, дырэктара Беларускага Ліцэя Я. Кастыцэвіча і інш.

Вечарына прайшла ў цёплым сяброўскім настроі. (ся)

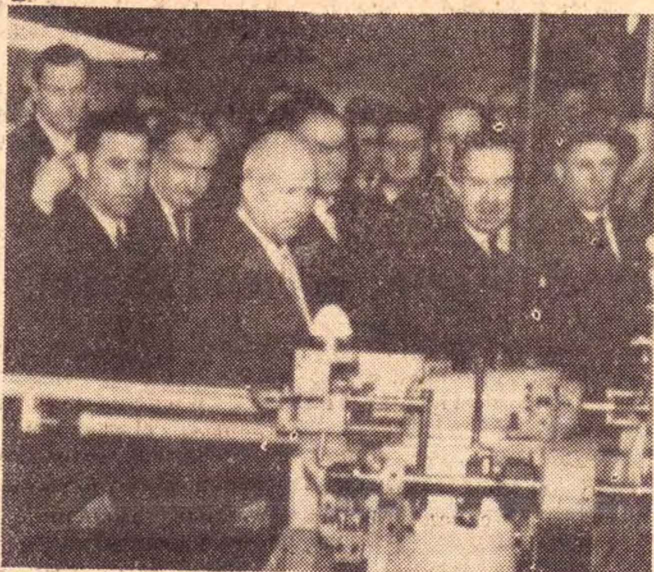
Праз фотааб'ектыў

8 сакавіка б. г. прыехала ў Варшаву дэлегацыя Камуністычнай партыі Кітая з намеснікам старшыні КП Кітая Чу Таг на чале. Дэлегацыю сустрэлі члены палітбюро ЦК ПАРП — Цыранкевіч і Охаб.

На здымку: Прывітанне дэлегацыі на аэрадроме Окэнце. Трэці справа — Чу Таг.

ЦАФ. Фота — Ухімяк

4 сакавіка раніцай у Германскую Дэмакратычную Рэспубліку на самалёце «ТУ-104» прыбыў Старшыня Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў і суправаджаючыя яго асобы. Па запрашэнню ўрада ГДР. М. С. Хрушчоў азнаёміўся з Міжнародным веснавым кірмашом у Лейпцыгу. У мінулую суботу М. С. Хрушчоў спаткаўся з жыхарамі горада Берліна.

На здымку: М. С. Хрушчоў у польскім павілоне.

Моладзь Рыбніцкай фабрыкі металічных вырабаў (Металургічны зовод «Сілезія» у Рыбніку) прыняла варты з выпадку III З'езду партыі, і будзе трымаць іх аж да заканчэння З'езду. ЗМС-аўцы — рабочыя аддзялення размалёўкі эмаліраванай пасуды выконваюць на вартах 180 прац. нормы. На здымку: Рэгіна Геліёса за работай.

ЦАФ. Фота — Секо

Радыёзавод «Діёра» у Дзержанёве вітае III З'езд звышпланавым выпускам радыёапаратаў.

Да 1 сакавіка г. г. радыёзавод выпусціў звышплана 4.382 радыёапараты. Такім чынам 5 сакавіка быў выпрадукаваны 2,5-мільёнены радыёапарат. Гэты юбілейны радыёапарат завод падарыў школе №3 у Дзержанёве. На здымку: мантажны аддзел радыёзавода.

ЦАФ. Фота — Валашчук

Адкрыты крызіс у ЕАВС

(Еўрапейскае Аб'яднанне вугалю і сталі)

Парыжская штодзённая газета «Франс Абсерватэр» аб'явіла нядаўна анкету на тэму «рабочы рух, а еўрапейская інтэграцыя». У анкеце ёсць пяць пытанняў, якія датычаць перспектыў развіцця агульнага рынку шасці краін Заходняй Еўропы (Францыі, Германскай Федэратыўнай Рэспублікі, Італіі, Бельгіі, Галандыі, Люксембурга).

Пытанні зводзяцца да наступнага: ці распачатая галоўнымі капіталістычнымі сіламі еўрапейская інтэграцыя з'яўляецца немінучай гістарычнай падзеяй, і, ці рабочы рух краін так званай Малой Еўропы павінен захаваць пасіўнасць у адносінах да мерапрыемчывасці картэляў і трэстаў, ці супрацьставіць ім канцэпцыі ўласнай «іншай Еўропы».

Першыя тры адказы змешчаныя ў дзённіку, дасланы генеральным сакратаром Італьянскай Камуністычнай партыі Пальмірам Тальяцім, генеральным сакратаром Італьянскай Сацыялістычнай партыі Пятром Нэннім і дзеячом Вялікабрытанскай Лейбар Партыі Гарольдам Вільсанам. І хоць яны рэпрэзентуюць шырокія колы палітычных поглядаў ад камунізма (Тальяці) да вельмі абмежаванага сацыяльдэмакратызма (Вільсон), то аднак іх погляды на далейшыя лёсы супольнай Еўропы пад эгідай капіталістаў падыходзяць да сябе.

Прыгадаю некалькі сказаў з адказу Пальміра Тальяці, які найвыразней выказвае свае думкі:... «вырашаючым у працэсе гаспадарчай інтэграцыі ёсць пытанне — хто кіруе гэтым працэсам. Сілы рабочага класа і дэмакратыі павінны ўзгодніць свае канцэпцыі і скаардынаваць праграму дзейнасці для дасягнення першай і асноўнай гаспадарчай і палітычнай задачы, якой з'яўляецца, на маю думку. абмежаванне ўлады вялікіх манаполяў шляхам увядзення над імі кантролю. У паасобных краінах неабходна штораз больш пашырыць тыя сектары гаспадаркі, якія могуць знайсціся пад дэмакратычным кантролем, у якім прымуць удзел таксама вялікія саюзныя арганізацыі».

Пятро Нэнні дадае да гэтага праграму неадкладнага дзеяння. Ён піша: «неадкладнай мэтай з'яўляецца імкненне запабегнуць беспрацоўю, якое ўсё больш пашыраецца і пагаршэнню бытавых умоў».

Выказванне Гарольда Вільсана, хоць менш падрабязнае, зводзіцца да тых самых вывадаў.

Парыжская штодзённая газета «Франс Абсерватэр» не без прычыны аб'явіла сваю анкету.

Анкета аб'яўлена ў сувязі з шостай гадавінай існавання Еўрапейскага Аб'яднання вугалю і сталі.

Разыходзіцца тут аб так званы супольны рынак шасці дзяржаў. Штораз больш чуецца размоў аб зоне супольнага гандлю. у якім удзельнічала б таксама Вялікабрытанія. Не гэтыя моманты з'яўляюцца прычынай таго, што на захадзе Еўропы ў сучасны момант падсумоўваюцца шасцігадовыя дасягненні гаспадарчага аб'яднання.

Але не без значэння для ацэнкі былі апошнія здарэнні ў Бельгійскім вугальным басейне Барынаж.

Мінулыя шэсць год дзейнасці Еўрапейскага Аб'яднання вугалю і сталі саўпалі з перыядам гаспадарчай кан'юнктуры.

У такіх умовах рабочыя партыі і ўсе працоўныя ў так званай Малой Еўропе не маглі актыўна дзейнічаць.

Аднак апошнім часам, гэта значыць ад пачатку 1958 года, закончыўся перыяд кан'юнктуры, у выніку чаго вялікамерна паменшылася колькасць выдабыванага вугалю і сталі.

У сучасны момант склаліся такія абставіны, што ў Бельгіі на адвалах ляжыць каля дзесяці мільёнаў вугалю — гэта значыць адна трэцяя частка колькасці вугалю выдабыванага на працягу года ў гэтай краіне.

У Германскай Федэратыўнай Рэспубліцы на адвалах ляжыць 14 мільёнаў тон вугалю, што складае 10 працэнт гадавой агульнай колькасці выдабыванага вугалю.

Прычынай існавання гэткай колькасці запасаў з'яўляюцца: памяншэнне спажыцця вугалю—з аднаго боку і павялічэнне імпарту гэтага тавару з ЗША — з другога боку. Амерыканцы кінулі на рынкі дастатковую колькасць таннага вугалю. Галоўным чынам з імпарту скарысталі, такія краіны, як Італія, Францыя, а нават заходняя Германія.

Гэтыя крокі нанеслі беспрацоўе ў краінах Малой Еўропы і яшчэ больш так званых «святкоў» для працуючых шахцёраў. Напрыклад у мінулым годзе ў басейне Рура засталося без працы 21 тысяча шахцёраў, пры тым на кожнага працуючага выпала па 6 вольных ад працы дзён — «святкоў».

У Бельгіі гэты лік значна павялічыўся. Уласнікі вугальных трэстаў, каб выйсці з імпасу, прыступілі да мадэрнізацыі шахт, намагаючыся такім чынам паменшыць кошт выдабыцця. Шахцёры супрацьставіліся гэтым крокам, так як перад імі зарысаваліся відмы беспрацоўя.

А вось прычыны здарэнняў у Барынажы. Апошнім часам, пасля дзесяцідзённай дыскусіі, Высокая Улада Еўрапейскага Аб'яднання вугалю і сталі (орган кіруючы Аб'яднаннем) пастанавілі выступіць да дзяржаў прыналежных да Аб'яднання з прапановай застасаваць выключную працэдуру. Сэнс працэдуры заключаўся ў аб'яўленні «стану адкрытага крызіса», у выніку якога ўлады Аб'яднання накладаюць кантыгент на прадукцыю і імпарт, а таксама арганізуюць фінансавую дапамогу для беспрацоўных шахцёраў. Прапановы Высокай Рады, якія маюцца 15 сакавіка зацвердзіцца кансультатыўнай камісіяй, ужо сустрэліся з непрыхільнасцю з боку Італіі, а часткова і Францыі.

Асабліва Італію кранула гэтая справа, таму што дзве трэція часткі вугалю яна імпартуе з ЗША і Польшчы — краін, якія не належаць да Аб'яднання.

Адмовішца ад імпарту з гэтых краін (вугаль Польшчы і ЗША значна таннейшы) — гэта значыць нанесці паважны ўдар сваёй гаспадарцы.

УЛ ЛАЗІНСКІ

Вестκі з БССР

ВЫБАРЫ

1 сакавіка ў Беларусі, у Расійскай Федэрацыі, на Украіне, ва Узбекістане, Казахстане, Малдавіі і Латвіі, Таджыкістане і Туркменіі адбыліся выбары ў Вярхоўныя Саветы саюзных і аўтаномных рэспублік і ў мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных.

ЦІ МАЕ БЕЛАРУСЬ СВАЮ НАФТУ І ГАЗ?

Нафта на тэрыторыі Беларусі была выяўлена яшчэ некалькі год таму назад. Аднак пазнейшыя даследаванні паказалі, што выяўленыя запасы невялікія. Тым не менш і па сённяшні дзень многія буйнейшыя савецкія вучоныя лічаць, што паўднёвая частка Беларусі багата нафтай. Няцаўна праблеме нафта - газаноснасці так званага Прыпяцкага прагіба была прысвечана трохдзённая нарада ў Акадэміі навук БССР. У ёй прымалі ўдзел геолагі і геафізікі Беларусі, Украіны, Масквы, Ленінграда і іншых гарадоў і рэспублік.

Заслуханыя на нарадзе даклады былі прысвечаны пытанням разгортвання работ па вывучэнню нафтавых месцанараджэнняў Беларусі. Нарада выпрацавала канкрэтныя рэкамендацыі па правядзенню на тэрыторыі рэспублікі пошукавых работ з тым, каб праблема разведкі нафты і газу ў рэспубліцы была вырашана ў бліжэйшыя два — тры гады.

БЕЛАРУСКІ ЛЁН ІДЗЕ НА ЭКСПАРТ

У Барысаве пачала функцыяніраваць сартыравачная база Усесаюзнага аб'яднання «Экспартлён». Пасля старанага адбору і прасоўкі база адпраўляе на міжнародны рынак ільнапрадукцыю, атрыманую на палях беларускіх калгасаў. Першая партыя высакаякаснага ільнавалакна ўжо адпраўлена ў Германскую Дэмакратычную Рэспубліку. Вялікая партыя тавару рыхтуецца для адгрузкі ў Польшчу.

ДАКУМЕНТЫ З ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Пры Архіўным упраўленні БССР ствараецца Цэнтральны архіў літаратуры і мастацтва Беларусі. Пачата работа па выяўленню рукапісаў і дакументальных матэрыялаў дарэвалюцыйчага і савецкага перыядаў. Пошукі праводзяцца ў архіўных і бібліятэчных установах Беларусі, Літвы, Украіны, Ленінграда і Масквы. (рл)

У Троіца - Сергіевай лаўры

Па шырокай асфальтавай шашы наш турыстычны аўтобус імчыць на паўночны-ўсход ад Масквы. Дзень сёння выпаў вельмі прыгожы, сонечны. І хоць падмаскоўнае сонца вельмі скупое ў студзені, а ўсё ж яго праменні адбіваючыся ў крыштальных сняжынках, якія тоўстай пярынай заслалі неабсяжны далягляд калгасных палёў, што побач шашы, да болю колюць вочы, і перашкаджаюць разглядаць нам усё новае, нябачанае, а так цікавае.

Сёння ў плане нашай экскурсіі — наведаць Троіца - Сергіеву лаўру. Чым далей ад Масквы, краявід усё больш змяняецца. Стаецца ўзгорыстым, больш маляўнічым. Апошні паварот шашы і раптам з-за ўзгорка, страляючы ўверх манументальнымі капулястымі вежамі, паказаліся нам славутыя Троіца - Сергіевы святыні.

Загорск — вельмі прыгожы горад. І распалажаны ён у маляўнічай мясцовасці. Шырокія, чыста ўтрыманыя вуліцы. Высокія памаляваныя на белы колер дамы. Шмат дрэў. А пасярэдзіне на ўзгорку, агароджаны тоўстым сярэдневяковым мурам, паблісквоючы ў праменнях сонца пазалочанымі капуламі сваіх шматлікіх сабораў, красуецца Троіца - Сергіева лаўра.

Як падае гісторыя, Троіца - Сергіеў манастыр быў заснаваны ў першай палове XIV стагоддзя, баярынам Сергіем Радонежскім, які пасля быў высвенчаны ў ігумены гэтага ж манастыра.

Праехаўшы шырокімі варотамі аўтобус затрымаўся насупраць цудоўнага Успенскага сабора. Нажаль ён у зімовы час закрыты і нам не ўдалося паглядзець каштоўных скарбаў, якія ў ім знаходзяцца.

На вуліцах манастыра заўсёды шматлюдна і гаманліва. Тут можна сустрэць наведвальнікаў і турыстаў з усіх краін свету.

Ну, што ж, манастыр з'яўляецца адным з найбольшых асяродкаў праваслаўнай рэлігіі ў свеце. Тут змяшчаюцца духоўная Акадэмія, духоўная Семінарыя і мужчынскі манастыр. У лаўры пастаянна жыве патрыярх усяе Русі — Алексій. Тут таксама змяшчаецца Дзяржаўны гістарычна - мастацкі музей - запаведнік, са сваімі адзінымі ў свеце скарбамі. А гэта ж усё вельмі цікавіць турыстаў не толькі Савецкага Саюза, але і іншых краін свету. Манахі сёння у прыўзнятым настроі. Манастыр святкуе другі дзень Каляд. У некаторых саборах праз увесь дзень правіцца багаслужэнне. Мы зайшлі ў царкву Пятніцы - Параскевы. Тут якраз правілася абедня. У царкве каля 60 асоб веруючых. Гэта старыя жанчыны і мужчыны. Большасць з іх відаць з вёскі. З моладзі няма ні кога ў царкве. На іншаземцаў (а іх адразу тут пазнаюць, мабыць па іншай вопратцы) ніхто не звяртае ніякай увагі. Відавочна прывыклі ўжо да іх людзі. Пад гэтай царквой, як гаворыць лягенда, пахаваны цар Барыс Гадуноў.

Манахі тут вельмі ветлівыя. Яны ахвотна паказваюць «святыя» месцы, расказваюць іх гісторыю.

Адзін з манахаў прапанаваў нам наведаць славутую «Надкалодзежную часоўню», дзе за некалькі капеек можна напіцца «святой вады», якая, нібыта можа аздаравіць хворага і дадаць яму сіл. Пасярэдзіне часоўні фантанам б'е здраявая вада. Да калодзежа ланцужкамі прымацаваны мядзяныя кубкі. Некалькі старэнькіх жанчын — паломніц, з глыбокай павагай п'юць «святую ваду», моляцца. З боку, за столікам сядзіць стары барадаты манах. Ён прымае прынесеныя веруючымі дары. Мая сяброўка, вянгерка — Коці (разам з намі у Загорск прыехала група вянгерскіх турыстаў) таксама падыйшла да фантана і напілася вады.

— Ну, як, — пытаю — добра?

— Хороша, хороша. — кажа задаволеная Коці, гладзячы сабе па жываце рукамі. Мы палажылі на столік манаху грошы, ён благаславіў нас і мы вышлі.

Кожны сабор — гэта памятнік сярэдневяковай архітактуры. Вось мы падыйшлі да Каменнага палаца — «Чартогі». Ён з'яўляецца выдатным помнікам народнай архітактуры канца XVII-га стагоддзя. У гэтым палацы некалі прымалі цароў, якія часта наведвалі Троіца - Сергіеву лаўру.

Пасля мы наведалі Дзяржаўны гістарычна - мастацкі музей - запаведнік. Тут сабрана калекцыя драгацэнных, багата высаджаных рубінамі і неацэннымі каменнямі іконаў, выкананых мастакамі сусветнай славы. З асаблівай цікавасцю мы разглядалі падарункі, ахвяраваныя ў манастыр князямі Адаеўскімі, Трубецкімі, царом Барысам Гадуновым і іншымі. Вось мы падыйшлі да так званага «Двойнога пакрова», асобы Сергія і Нікона Радонежскіх. Ён вытканы з чыстага золата па прыказанню цара Івана Грознага ў XVI стагоддзі і падараваны яго сынам — князем Фёдарам Іванавічам, Троіца-Сергіеваму манастыру.

Вялікае ўражанне адчуваеш, калі глядзіш на аклад з іконы «Троіца» напісанай Андрэем Рублёвым. Аклад выкананы з залатой рамкі, у якую ўстаўлены 34 кіятчатавыя драбніцы. На ім тры залатыя вянкі, з ізумрудамі, рубінамі і сапфірамі. Цудоўнае відовішча дапаўняе сярэбраная пазалочаная рыза ў стылю барока. На гэты скарб можна глядзець гадзінамі не адрываючы вачэй і ўсё знаходзіць у ім нешта новае, цікавейшае.

Каб агледзець усе цікаўнасці ў Троіца - Сергіевай лаўры спатрэбілася б шмат часу. Нажаль нам ужо трэба ад'язджаць. Нейк развітальна гучэлі манастырскія званы. У саборах Троіца - Сергіевай лаўры распачыналася вячэрня.

ВАСІЛЬ БАРШЧЭЎСКІ

Від на Троіца - Сергіеву лаўру.

Да саракагоддзя беларускай дзяржаўнасці

С. МАРГУНСКІ

Цэнтральны выканаўчы камітэт Беларусі

Першы Усебеларускі з'езд Саветаў быў з'ездам устаноўчым, ён выбраў вышэйшыя заканадаўчыя і распарадчыя органы ўлады рэспублікі. З'езд выбраў Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Беларускай ССР у складзе 50 чалавек. Старшынёй ЦВК БССР быў выбран А. Ф. Мяснікоў. З'езд зацвердзіў 15 народных камісараў рэспублікі, якія ўзначалілі асобныя народныя камісарыяты.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Беларусі выбраў Малы і Вялікі Прэзідыумы для агульнага кіравання справамі рэспублікі і для кіравання асобнымі галінамі кіраўніцтва. Малы Прэзідыум ажыццяўляў агульнае кіраванне рэспублікай, а Вялікі — праз народных камісараў галінамі кіраўніцтва. У склад Малога Прэзідыума ўваходзілі старшыня ЦВК (ён жа народны камісар па ваенных справах), народны камісар замежных спраў, народны камісар унутраных спраў і сакратар ЦВК.

У склад Вялікага Прэзідыума ЦВК БССР уваходзіла 15 народных камісараў рэспублікі. Ён з'яўляўся выканаўчым органам улады, ажыццяўляў агульнае кіраўніцтва справамі рэспублікі, выдаваў дэкрэты, распараджэнні, інструкцыі, прымаў меры, неабходныя для правільнага і хуткага працавання дзяржаўнага жыцця ў рэспубліцы. Дакладней, ён выконваў усе функцыі Савета Народных Камісараў у межах, устаноўленых для гэтага органа Канстытуцыяй РСФСР 1918 года.

Старшынёй Малога і Вялікага Прэзідыумаў ЦВК БССР была адна і тая ж асоба. Гэта дыктавалася перш за ўсё неспрыяльна склаўшыміся ў пачатку 1919 года міжнароднымі і ўнутранымі абставінамі, а таксама адкрытым праяўленнем нацыяналістычных імкненняў з боку беларускіх нацыяналістаў. Усё гэта патрабавала канцэнтрацыі кіраўніцтва ў адных руках, што знайшло адлюстраванне ў выбранні першага старшыні ЦВК БССР А. Ф. Мяснікова старшынёй Малога і Вялікага Прэзідыумаў ЦВК Беларусі.

ЯНКА БРЫЛЬ

Сэрца камуніста

10)

Колькі іх выйшла на прасторы вольнага, мірнага жыцця з адной толькі паўднёвай часткі нашай партызанскай пушчы! Наша цудоўная змена, за шчасце якой і мы аддалі сваю маладосць. Каго з хлопцаў ні ўспомніш, да ўсякага падыходзяць словы: добры работнік. І паўтараць гэтыя словы таксама прыемна, як прыемна было гаварыць іх у дні вайны.

Педагогамі сталі твой сын Шура і сын дзядзькі Андрэя, нашага праваднікa ў блакаду, Валодзя Калеснік; афіцэрам з вышэйшай асветай — Жэня Крэмко; настаўнікамі — Косця Балабановіч і Толя Цабкала; партыйнымі работнікамі — браты Іван і Саша Мацко... Гэта яны, тады яшчэ юнакі, былі аднымі з першых арганізатараў нашага «Камсамольскага» атрада. На адказнай савецкай рабоце працуюць Барыс Чубрык і Мікола Макей — былыя палітвязні, прадаўжальнікі нашай з табою справы ў давераснёўскім падполлі. у дні вайны — баявыя таварышы - партызаны. У тыя дні прыйшлі сюды і засталіся з намі таварышы з розных куткоў неабсяжнай Савецкай радзімы. Старшынямі калгасаў працуюць у Наднямонні аграчом Васілій Багамазаў, рускі хлопец з-пад Невеля, былы палітрук «Камсамольцаў»; кубанскі украінец Дзенісенка, калісьці — «Міцька», праслаўлены камандзір «нёманскіх казакаў». Лепшую ў Любчанскай МТС трактарную брыгаду ўзначальвае беларускі хлопец з Гомельшчыны Іван Канода, выдатны кулямётчык, з якім я разам прыйшоў у пушчу з Вялікай зямлі...

Многа іх, дружа Валодзя, і ўсе яны — добрыя, залатыя хлопцы.

Памятаеш той радасны час — гарачае лета сорак чацвёртага года, калі мы, ачысціўшы родныя мясціны ад фашысцкай погані, выйшлі на мірную працу. Яшчэ грымела вайна, яшчэ быў не ўзяты Берлін, а нам — па загаду партыі — давялося думаць пра хлеб, пра хаты для людзей, якія з лясных зямлянак прыйшлі на пажарышчы. Ты падаўся ў Баранавічы разам з нашым «Платонам». А я... Так, сапраўды нечаканым і трывожным было для мяне прызначэнне старшынёй Мірскага райсавета — радавала давер'е партыі, трывожна было ад думкі, ці апраўдаю яго... А ўсё ж спраўляўся. Дапамагалі многа таварышы. І я, як ты, вучыўся ў народа.

...Гэта — ужо пройдзены этап.

Павел Арсеньевіч добра спраўляўся з заданнямі партыі і на пасадзе старшыні райсавета, і першага сакратара Мірскага райкома партыі, якім ён быў выбраны ў канцы сорак дзевятага года. Аб гэтым сведчыць і тая павага, якой ён і далей карыстаўся ў сваіх землякоў і ордэн Леніна, якім ён быў узнагароджаны да трыццацігоддзя БССР.

Многа працы было і пасля вызвалення. Ледзь не палавіна насельніцтва раёна засталася пасля акупацыі без даху над галавой, без хлеба і жывёлы. Многа зямлі ўдзірванела за гады вайны. Запушчаны былі дарогі, разбураны масты, спалены школы, ператворан у руіны старадаўні гарадок Мір з маляўнічым замкам на ўскраіне. Хлеб быў патрэбен фронту. Палям не хапала рабочых, мужчынскіх рук. У канцы сорак шостага года арганізаваўся першы пасляваенны калгас «Перамога», які ўзначаліў дэмабілізаваўшыся з радоў Савецкай Арміі, удзельнік давераснёўскай падпольнай барацьбы Мікалай Куневіч. А ў пяцідзесятым годзе Мірскі раён, першы ў Баранавіцкай вобласці, завяршыў калектывізацыю. Тады ж калгасы былі ўзбуйнены і пачалі настойліва багацець.

Асабліва радавала Паўла Арсеньевіча будаўніцтва: новыя фермы, дамы калгаснікаў, школы і клубы, некаторыя — упершыню ў гэтых мясцінах — з саману. На мірскай зямлі ёсць выдатная гліна. На рыначнай плошчы райцэнтра спрадвеку чуецца ганчарскі перазвон па «вечных» гаршках і паліваных місах; здаўна вясковыя саматужнікі займаліся вырабам цэглы — у асноўным на печы і зрэдку на коміны. Творчая думка сакратара неспакойна імкнулася да большага — справе з будматэрыялам трэба даць, нарэшце, належны размах, тым больш, што лес пасля вайны парадзеў небывала. У 1951 годзе ў калгасе «Перамога» была пабудавана першая ў СССР кальцавая печ без скляпення, па праекту маскоўскага інжынера Халоднага. На дым з гэтага коміна пайшлі калгасныя экскурсіі, нават з далёкіх раёнаў вобласці. Спакусіўшыся лічбай: паўтара мільёна цэглы за сезон, у наступным годзе яшчэ тры калгасы раёна пабудавалі такія заводы.

На ўзгорках і ў далінах працавітай і мужнай у дні вайны Міршчыны Паўлу хацелася бачыць мураваныя вёскі, поўны дастатак у кожнай сям'і. Для гэтага ён жыў, аб гэтым думаў, упарта шукаў і вучыўся, забываючыся на сваё здароўе.

Улетку 1952 года яго абралі сакратаром Любчанскага райкома партыі.

А вось цяпер канчаецца і гэты, яшчэ адзін жыццёвы этап. Наперадзе — зноў новае: новая праца, за якую ён гатоў узяцца з той самай настойлівасцю і хваляваннем, новыя людзі, да якіх ён таксама прыйдзе з адкрытай душою.

...Аб гэтым думаў ён і на трыбуне перад помнікам, і позняй ноччу — дома.

* * *

Дарагі Павел Арсеньевіч!

Пасля доўгіх ваганняў і толькі ў імя нашай

(Працяг на стар. 6)

Лес любіць добрага гаспадара

Сакольшчына без лесу

Беласточчына славіцца вялікімі ляснымі масівамі. Хто б падумаў, што ўсюды можа бракаваць лесу толькі не тут. Аднак бясспланавасць лясной гаспадаркі ў мінулым, пакінула свае трывалыя шматгадовыя сляды.

Напрыклад Сакольшчына. На 162 тысячы гектараў сельскіх угоддзяў ёсць звыш 15 тысяч гектараў цаліны зусім непрыдатнай для гаспадаркі. «Лысыя» узгоркі і «рыжыя»« далiны— гэта неадлучныя краявіды аколіцы. А калісьці, пэўна ж раслі тут лясы.

Каля 10 тысяч гектараў такой цаліны знаходзіцца ва ўсходняй частцы павета. Цягнецца шырокай паласою ад мястэчка Крынкі па Дуброву. У некаторых мейсцах цаліна ахоплівае вялікую тэрыторыю. Напрыклад, у раёне вёскі Саннікі дахадзіць да 800 гектараў; каля Шудзялава — звыш 150 га; Слоі — 250 га; каля Старой Камянкі — 500 гектараў і г. д.:

Значная частка гэтых цалінных абшараў з'яўляецца прыватнай уласнасцю гаспадароў, якія найчасцей не маюць ніякай магчымасці праводзіць пасадку лесу. Чаму? Бо гэтыя іх палеткі, пераважна, параскіданы «шахаўніцай». Але не толькі «шахаўніца» ёсць тут сур'ёзнай перашкодай...

Некаторыя гаспадары, у якіх скамасаваны палеткі, ужо раней спрабавалі садзіць лес. А вынікі такой пасадкі ўсё ж былі мізэрныя. Нахабныя пастухі і суседзі паслі ў маладняку кароў, авечак і кочей. Праз некалькі гадоў тут аталелі толькі паасобныя ёлкі!

З гэтага яшчэ адзін вывад — у нашых ўмовах маладняк патрабуе пастаяннага фаховага дагляду.

І на астатак, да справы пасадкі лесу дабаўляецца яшчэ адзін клопат. Перш чым праводзіць пасадку лесу гаспадар абавязаны даць заяву ў аддзел сельскай гаспадаркі павятовай рады. Затым аграном глядзіць ці глеба падыходзіць для пасадкі лесу і заява з яго адпатацыяй зноў вяртаецца ў аддзел. Пасля гэтая заява вандруе ў ваяводскую раду да зацвярджэння. І толькі пасля зацвярджэння ваяводскай радай гаспадар можа ў надлеснага атрымаць саджанцы.

Аграном глядзіць глебу звычайна вясною. Пакуль заява гаспадара абыйдзе ўсе інстанцыі, дык ужо час выходзіць у поле на сяўбу. Пасадку лесу гаспадар адкладае на пазнейшы час. Каля лета зямля высыхае, саджанцы таксама. І хіба кожнаму зразумела, што з такой пасадкі нельга чакаць добрых вынікаў.

А ці ж не лепш было б справы пасадкі прыватнага лесу перадаць у веданне павятовых рад, якія на прапанову сельскіх камісій пры грамадскіх радах, выдавалі б дазволы?

Значныя кошты пры пасадцы лесу таксама не дадаюць гаспадарам ахвоты. На падставе дэкрэта ад 30 чэрвеня 1951 года, засаджаныя лесам землі могуць быць адлучанымі ад падатку толькі тады, калі іх камісійна сквапіфікуюць і пасля скарбовых аплат памерас мэрнічы, якому трэба заплаціць часамі добрых некалькі сот злотых.

І вось яшчэ адзін вывад, яшчэ адна прапанова. Ці не лепш было б справу звальнення ад падатку за засаджаныя лесам землі перадаць у веданне кваліфікацыйных камісій, якія адначасова маглі б уплакладнянь абшар пасадак, не бяручы ад гаспадара за гэта ніякіх аплат? Здаецца, гэтакі спосаб быў бы усім выгодны.

Лес расце доўгія гады. Цяпер ужо трэба падумаць над тым, каб у бліжэйшыя гады пачаць пасадку лесу на гэтых цалінных сакольскіх пустынях.

Тут вельмі патрэбна самая шырокая дапамога дзяржавы! Таварышы з Павятовай Рады ў Сакольцы перакананы, што на працягу 10 год можна было б пасадзіць тут лес. Гаспадары вельмі ахвотны да гэтай справы. Гэта каштавала бы дзяржаву ўсяго 1 мільён 200 тысяч злотых. Такі ўклад у будучым у многа разоў аплаціўся б!

С. ЯНОВІЧ

Будзе адліга

Фота — С. Яновіч

Чым павінен заняцца гаспадар на прадвесні

Ужо цяпер гаспадары павінны агледзець поле, абсеянае збожжам. Большая частка поля абсеянага такімі пасевамі прыкрыта грубым пластам снегу або леду, што бывае прычынай выпаравання збожжа. Дзеля таго абавязкова скрушыць такое прыкрыццё валам - кальчаткай, а таксама можам знішчыць яго пераганяючы па пасеве жывёлу. Трэба таксама праверыць на палях, засеяных зімовымі расьлінамі, равочкі і прачысціць іх, каб у часе адлігі не залівала вада пасеваў. На сенажаці і пасбішчы, якіх вясною не залівае вада, можам вывозіць кампост. Кампост трэба раўнамерна рассыпаць. Пасля адлігі абсохшыя сенажаці трэба ўгнойваць паташнымі і фосфарнымі ўгнаеннямі даючы 2—3 цэнт. 40 прац. паташнай солі і 2—4 цэнт. тамасыну або 3—4 суперфасфату на 1 гектар. Тамасын даецца на кіслых глебах, а суперфасфат на вапнавых. Добрым угнаеннем з'яўляецца таксама попел, які атрымоўваем з паленага дрэва. Попелам можам замяніць паташныя ўгнаенні, даючы 8—10 цэнт. на гектар. Прымяняючы попел да ўгнаення сенажацяў, трэба аднак глядзець, каб не было змешаных перапаленых цвікоў, якімі могуць пасля задавіцца каровы.

Каб куры лепш нясліся, трэба цяпер даваць ім корм, які мае многа ў сабе вітаміну, бялкаў, а таксама хімічных рэчываў. Курам трэба зрабіць уколы, каб вясною не хварэлі морам (хвароба, ад якой прападаюць амаль усе хворыя куры). Уколы забяспечваюць куры перад морам на працягу 8 месяцаў.

Набліжаюцца ўжо палявыя работы, дзеля таго трэба лепш карміць коней.

Цяпер адпаведны час прыгатаваць кваліфікаванае зерне да вясенняй сяўбы. Насенне ў магазінах трэба чыста шуфляваць, каб не сагрэлася і не спляснела. Копцы, дзе парахоўваюцца карняплоды —, праветрыць і, калі бульба, або буракі гніюць, — перабраць.

ВІТАЛІ МІРОН

Продаж зямлі за падаткі

Паводле закону выканаўчыя органы фінансавага аддзела не могуць, збіраючы падаткі, ліцытаваць неабходныя дажыцця сям'і падатніка прадметы і прадукты, а таксама неабходны для гаспадаравання інвентар.

Таму, калі хто не меў вартасных прадметаў, якія маглі быць зліцытаванымі за падаткі, або схаваў іх перад органамі фін. аддзела, мог не аплачваць гадамі падатку.

Супроць гэткіх апорных падатнікаў скіраваны закон з 21 снежня 1958 г. Гэты закон прадбачыць магчымасць прадаць за залеглыя падаткі частку, а нават і ўсю гаспадарку, або перачяць яе на ўласнасць дзяржавы.

Продаж зямлі з ліцытацыі праводзіць судовы выканаўца. Атрымаўшы прапанову аб зямлі, ён паклікае падатніка да рэгулявання належнасці на працягу двух тыдняў. Калі ж залеглы падатак у гэтым часе не будзе заплачаны, судовы выканаўца прыступае да апісу і ацэнкі зямлі, а пасля вызначае і падае да публічнага ведама тэрмін ліцытацыі. Падатнік можа заплаціць належнасць аж да часу, пакуль не наступіць продаж зямлі, або выкананая пастанова суда ад пераняцці зямлі праз дзяржаву.

Ад моманту абвяшчэння гэтай пастановы, г. зн. ад 31 снежня 1958 г. уласнік зямлі, які хоча прадаць усю гаспадарку, або яе частку мае абавязак прадставіць нотарыусу пасведчанне фінансавага аддзела, аб тым, што ўсе падаткі і належнасці заплачаны. Натарыус не можа саставіць акту купна - продажы, калі не будзе мець такога пасведчання.

В. С.

П. БАРАШАЎ і В. ВІТАЦЬ 5)

(Дакументальная аповесць, расказаная палкоўнікамі П. Н. Сахаравым і Нагаевым).

І калі б у гэтую мінуту бухгалтар адвярнуўся, ён убачыў бы, што Бабраўнічы непрыкметна і ўважліва вывучае яго. Але Іван Фёдаравіч, здаецца, ужо забыў свайго новага сябра. Ён не бачыў ні яго, ні наведвальніка, які сядзеў праз два столікі і ўжо гадзіну спакойна пацягваў гаркаватае жыгулёўскае піва мясцовай вытворчасці. Падпёршы рукамі галаву, бухгалтар абыякава глядзеў у талерку і бязгучна напяваў нешта сумнае.

Паназіраўшы за бухгалтарам яшчэ некалькі мінут, Бабраўнічы падыйшоў да стала, цяжка апусціўся на сваё месца і са спачуваннем спытаў, чаго той раптам засумаваў.

— Відаць, лішняга хапіў, Міхаіл Пятровіч, — пахіснуўся на стуле Семяненка.

— Не Пятровіч, а Акімавіч, — паправіў Бабраўнічы.

— Прабач, брат, Міхаіл Акімавіч.

— А мне здалося: передумаў ты і шкадуеш, што запрасіў незнаёмага начаваць. Што ж, гэта, зразумела, так. Не ведаць чалавека — і адразу ў хату. Але ты не бойся, — Бабраўнічы выцягнуў з бакавой кішэні пінжака пачку дакументаў. Глядзі, Іван Фёдаравіч. Пашпарт. Чытай: Бабраўнічы Міхаіл Акімавіч, дваццаць чацвёртага года нараджэння. Выдан у Маскве, дзе пражываў і працаваў з 1948 года на заводзе нумар дваццаць дзевяць Галоўнага ўпраўлення шасейных дарог пры МУС СССР. Арганізацыя дарагая. Туды на работу ўсякага не возьмуць. Гэта ваенны білет, а вось працоўная кніжка.

Семяненка перапужаўся: чаго гэта ён, Бабраўнічы, надумаўся раптам дакументы паказваць? Ён, Семяненка, рэдка памыляецца ў людзях і ні кроплі не шкадуе, што запрасіў пераначаваць. Ды і баяцца яму няма чаго: жыве бедна, грабіць няма чаго.

— А што датычыцца дакументаў, раю табе схаваць іх далей — так і выкрасці разам з грашыма могуць. Народ тут розны ходзіць, — закончыў Іван Фёдаравіч.

Гэтая мінутная размова зблізіла новых сяброў. Хутка Бабраўнічы разлічыўся, і яны, злёгку хістаючыся, пайшлі да Семяненкі.

Спалі моцна. Прачнуліся позна, за акном ліў дождж. Галовы пасля ўчарашняга балелі. Старая бабка, трымаючыся за бок прынесла на снеданне патэльню смажанай бульбы і збан малака. Хутка сябры вышлі з дому: бухгалтар — на работу, а Бабраўнічы аглядаць горад і шукаць працы. Умовіліся сустрэцца вечарам, а сёмай гадзіне, у закусачнай.

Гадзін у адзінаццаць Бабраўнічы зайшоў на пошту, апусціў у старэнькі тэлефон - аўтамат пятнаццацікапеечную манету.

— Нумар? — пачуў ён голас тэлефаністкі.

— Барышня, я нумару не ведаю, мне хлебазавод патрэбны. — Тэлефаністка штосьці прабурчала ў адказ і мінуты праз паўтары сказала: «Злучаю».

— Папрасіце вашага бухгалтара да тэлефону, — Бабраўнічы прыціснуў трубку да вуха і з трывогай у вачах чакаў адказу.

— Вам якога? Рэвіча ці Семяненка? — пачуў ён басавіты жаночы голас.

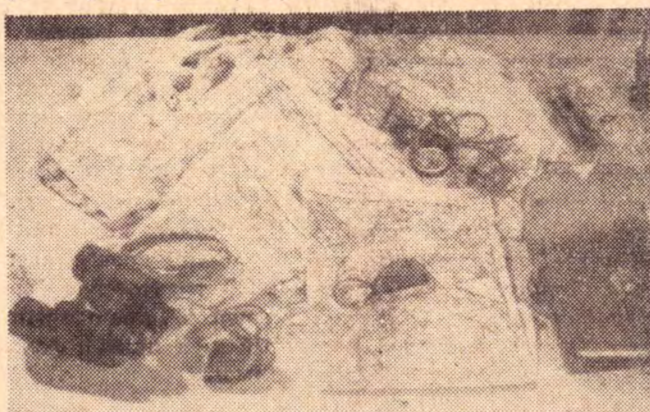
— Рэвіча...

— Зараз... — абыякава прабасіла трубка і ўжо некуды ў бок пракрычала: — Сцяпан Кузьміч, да тэлефону вас хтосьці просіць.

Бабраўнічы з палёгкай уздыхнуў і павесіў трубку.

У той вечар Бабраўнічаму чамусьці не захапелася сядзець доўга ў закусачнай. Сябры вырашылі купіць кансерваў і яшчэ якой - небудзь ежы, паўлітра маскоўскай і павячэраць дома.

— Так лепш, ды і засумаваў я па хатняму ўюту, — растлумачыў бухгалтару новы сябра.

Біноклямі, компасамі, рознымі картамі Беларусі надрукаванымі на танчэйшай ткані, былі забяспечаны дыверсанты.

Хадзі, суседзе, на сход...

Кажуць, людзі ў Крывой (Бельскі павет) не любяць хадзіць на агульныя сходы.

Дапраўды, ужо каля сямі гадзін вечара, пара пачынаць нам сход, а тут у халодным класе сядзіць ўсяго некалькі пажылых гаспадароў. Энергічны дзядзька хухнуўшы ў змерзлыя рукі, нецярпліва прагаварыў да нас:

— То скажэце, што маеце сказаць, бо ўжэ больш людзей ні прыдзе... — і бліжэй прысунуўся да нас.

Амаль тут жа за акном пачуўся чыйсьці малады голас:

— Хадзі, суседзе, на сход... Сяргееў сын казаў, што з Бельска, з беларускага таварыства прыехалі і... — далей я не разабраў слоў бо, як бы недзе за вуглом, пачулася песня: «Ехаў казак з Украіны, згубіў жонку ў каляіні...»

Энергічны дзядзька, які «падганяў» нас, сам здзіўлена загледзеўся на дзверы, праз якія раптам пачаў «валіць» народ — дарослыя і моладзь. Дзяўчаты сарамліва прытаіліся ля вялікай печы.

Старшыня Бельскага Аддзела Беларускага таварыства сябра Кастусь Майсеня не чакае... Невялікія сенцы таксама ўжо не змяшчаюць зацікаўленых людзей...

Хто ведае, ці не ўпершыню Кастусь Майсеня, расказваў ім тут аб гісторыі беларускага народа, аб гісторыі беларусаў на Беласточчыне.

Хтосьці пакаўзнуўся на парозе і нарабіў ломату. «Запсыкалі» нядойду ўмомант...

А, калі таварыш Майсеня пачаў расказваць аб Беларускім таварыстве, аб яго дзейнасці на Бельшчыне, нехта ў сенцах не вытрымаў: — Галасней просім гаварыць!

Простыя сялянскія позіркі выяўлялі даўно не адчуванае вялікае задавальненне тым, што да іх выступаюць на роднай мове. І, калі пасля выступлення, юнак у мундзіры міліцыянера пачаў задаваць пытанне ломанай польска - беларускай мовай, яму крыкнулі яго сябры: — Гавары, Іван, па-свойму, не ўстыдайся!

Зацікавіўся народ беларускай песняй, беларускім прадстаўленнем — «камедыйкай». Зрэшты, аб гэтым не раз чыталі у «Ніве». Але гэта было ў іншых вёсках... сюды, да іх, ніхто не прыязджаў з такімі прапановамі. — Добра было б, каб да нас калі беларускі хор прыехаў, — хтосьці сказаў да сябры Майсені.

Дзядуля ў кажусе, які ўвесь час пільна слухаў прыставіўшы да вуха далонь, іранічна заўважыў: — Эгэ, на чужы каравай рота не раззявай, але свой май...

Усе засмяяліся.

У той вечар у рады Беларускага таварыства адразу ўступіла 28 асоб. Утворана гурток. Калі выбіралі праўленне гуртка, вусаты дзядзька заявіў: — Выбірайце маладых! Мы, старыя, ўжо адпрацавалі свой век. Хопіць, — і штурхнуў убок хлопца. — Чаго ты, Валодзік, носам круціш і чырванееш, — давай, ідзі ў хор, нябось, чулі, як спяваеш...

Святліцы ў Крывой пакуль няма. Мае быць. Але цяпер пэўна ж хутчэй стане, бо школа малая, не заўсёды, калі захочаш, выступіш...

(ся)

За многа ў нас двухгоднікаў

У кожнай школе ёсць вучні, якія ходзяць па два гады ў адзін клас. У Гайнаўскім павеце, у мінулым навучальным годзе, не пераведзена ў наступныя класы 962 вучні, а ў Бельскім павеце 1.219. Значыцца прыкладна 13 прац. усіх вучняў — моцна адсталыя. Працэнт гэты значна большы ў паасобных класах. Асабліва дрэнна справа маецца з пятымі класамі. У Бельскім павеце на 1.210 вучняў у пятым класе не перайшло ў шосты 203 дзяцей, а ў Гайнаўскім павеце на 927 вучняў ёсць 206 двухгоднікаў. Гэта больш, як 22 працэнты.

У чым прычына, што такая колькасць дзяцей не пераходзіць у наступны клас?

Безумоўна, прычыны бываюць розныя. Вельмі часта бацькі прымушаюць школьніка многа працаваць на гаспадарцы, памагаць у хаце і вучань вельмі многа прапускае ўрокаў і не можа справіцца з тэмпам навучання. Напрыклад: дзеці пасуць кароў, восенню капаюць бульбу, няньчаць меншых ад сябе дзяцей, і г. д. Такія дзеці большую частку навучальнага года не прысутнічаюць на ўроках. Настаўнікі не могуць выставіць ім адзнакі. У Гайнаўскім павеце такіх «некваліфікаваных» вучняў налічваецца 195, а ў Бельскім 244. Значыцца бацькі, якія не клапоцяцца аб адукацыі свайго дзіцяці прыносяць вельмі многа дрэннага.

Бывае і так, што настаўнікі прыдаюць замала ўвагі гэтай справе. Некаторыя школы амаль што не маюць сувязі з бацькамі і не праяўляюць заклапочанасці, каб дапамагчы адстаючаму вучню, каб падняць у ім веру ў свае сілы, каб прабудзіць жаданне ў ім да вучобы. Гэтыя-ж настаўнікі забываюць аб тым, што адстаючы, не паспяваючы вучань — гэта не проста вучань з тымі, або іншымі недахопамі ў ведах. Яны забываюць аб тым, што адстаючы вучань перастае верыць у свае сілы, яму здаецца, што не зможа пераадолець свае цяжкасці, адрываецца ад калектыву, ад школы. Такому адстаючаму вучню, калі ў час не дапамагчы, не падтрымаць яго на духу, — дык ён, так сказаць, падае духам і, як правіла, не пераходзіць у наступны клас.

Вось таму велізарную ролю ў дасягненні поспехаў вучнямі адыгрывае чулы індывідуальны падыход да кожнага вучня. Калі настаўнік умее выпрацаваць у вучня веру ў свае сілы, калі ўмее прабудзіць волю да перамогі над цяжкасцямі, значыць ён валодае сапраўдным майстэрствам педагагічнай справы, значыць валодае важнейшым ключом да высокай паспяховасці. А ў нас ёсць такія настаўнікі. Вось, напрыклад, у школе ў Гацьках у мінулым годзе на 70 вучняў толькі 3 не перайшлі ў наступны клас. У гэтай школе заўсёды вельмі мала вучняў адстаючых, штогод вельмі мала двухгоднікаў. І гэта зусім зразумела і заканамерна, таму што нішто мацней ні можа «прыкаваць» дзіцяці да школы чым прабуджаная любоў да ведаў, радасць перамогі над цяжкасцямі навучання і радаснае пачуццё свайго духовага ўзросту.

М. ХМЯЛЕЎСКІ

Не хапае кваліфікаванай сілы

Нягледзячы на тое, што ў нашай краіне адкрываецца штораз больш школ рознага характару, аднак заўсёды адчуваецца брак спецыялістаў у той ці іншай прафесіі. Гэты брак вельмі адчуваецца ў прафесіі настаўнікаў. У Беластоцкім ваяводстве на 419 настаўнікаў аж 49 не маюць педагагічнага атэстата сталасці.

А як прадстаўляецца справа з настаўнікамі ў школах з беларускай мовай навучання? Яшчэ горш. Вядома, што на 115 настаўнікаў 27 з'яўляюцца некваліфікаванымі. Гэты недахоп пераважна адчуваецца ў Гайнаўскім павеце. Ды і ў іншых паветах справа не надта вясёлая. Трэба было б гэты недахоп як найхутчэй заспакоіць. Бо немагчыма раўняць майстра педагагічнай працы з некваліфікаванай сілай, якая часта можа калечыць дзяцей. (яб)

Песенны беларускі фальклор Беласточчыны

Прыпеўкі

Сякі-такі целяпень
Якраз у бацьку ўдаўся:
Цераз плот ў агарод
У крапіву схаваўся!

А як выйшаў з крапівы,
То ўзяўся пад бокі:
Гляньце бабы, гляньце дзеўкі —
Які я высокі!

Ішла баба з дубняком —
Зачапілась гапліком.
Баба — крык! Баба — брык!
Адчапіся ты гаплік!

Запісаў МІКАЛАЙ ПАНФІЛЮК у вёсцы Дубічы - Царкоўныя, Гайнаўскі павет.

Родныя краявіды

Вечаровы вадапой. Ля калодзежа Іван Чаховік з вёскі Кнышэвічы на Сакольшчыне.

Фота — С. Яновіч

На наступны дзень Семяненка вярнуўся дадому з прыемнай навінай. Ёсць добрая праца, праўда часовая, але і гэта добра, лепш, чым нічога. Акурат патрабуецца зваршчык на элеватары. Заўтра з раніцы Бабраўнічы павінен прыйсці ў кантору з дакументамі.

Прайшоў тыдзень. Бабраўнічы працаваў на будове, а вечарамі сябры выпівалі, гаварылі аб усім патроху, і іх размовы нават і без віна станавіліся ўсё больш адкрытымі.

Бабраўнічы даведаўся, што Семяненка ў час вайны заставаўся на акупіраванай тэрыторыі.

— Не пашанцавала табе, Іван Фёдаравіч. Такім не вельмі то давяраюць! — пакачаў галавою Бабраўнічы. — А што ты рабіў пры немцах?

— Ды ўсяк было, — ухіляючыся, адказаў Іван Фёдаравіч. — Была аднойчы ў нас тут аблава. Мяне схапілі, трымалі ў падвале, а потым прымусілі працаваць у гаспадарчай часці войск СС. З гэтай часцю выехаў у Літву. Скончылася вайна — зноў вярнуўся ў Баранавічы.

— Ну, а як жа цяпер? Прыціскаюць?

Семяненка ўхіліўся ад адказу, толькі хутка перакуліў чарку і з хрустам працягваў жаваць халодныя салёныя грыбы.

Прайшло яшчэ некалькі дзён. Бабраўнічы асцярожна распытваў Семяненка аб яго жыцці і даведаўся, што ў бухгалтара ёсць свае крыўды на мясцовую ўладу. Неяк раз, калі Іван Фёдаравіч вышаў у склеп за грыбамі, Бабраўнічы выняў з кішэні яго пінжака пашпарт, ваенны білет, уважліва агледзеў іх, а потым зноў паклаў дакументы на месца.

У тую ноч абодва доўга не маглі заснуць. Бабраўнічы многа курыў, уздыхаў. Потым сеў на ложку і чыркнуў запалкай.

Мігаючы свет асвятліў гадзіннік на сцяне, цёмныя плямы здымкаў, веерам расклееных над старым камодам, перакінуўся ў кут, дзе стаяў ложак Семяненкі. Бухгалтар ляжаў на баку і, прыжмурыўшы сонныя вочы, глядзеў, маргаючы, на запалку. Апаліўшы пальцы, запалка згасла. Бабраўнічы чыркнуў другую.

— Спі, Міхаіл Ахімавіч, заўтра рана ўставаць, а мне штосьці нездаровіцца. Піць многа шкодна, па сабе адчуваю. Душыць нешта ў грудзях. Як быццам бы камень цяжкі...

Бабраўнічы ўважліва выслухаў скаргу бухгалтара, закурыў і сказаў ціха:

— Цябе камень мучыць, а мяне думка адна. Нядаўна, яшчэ ў Маскве, сустрэў я старога знаёмага. Вось ён расказаў мне, як жыць можна! Свой дом, халадзільнік электрычны, машына і тавару рознага ў магазінах колькі хочаш...

— Дзе ж гэта жыццё такое салодкае?

— Нябось не ў Баранавічах... — Бабраўнічы няпэўна махнуў галавой. — Ды й не ў Маскве. Ёсць месцы лепшыя нашага...

— Э, брат, добра там, дзе нас няма. Так вось... — Бухгалтар перавярнуўся на другі бок і нацягнуў на галаву коўдру.

— Яно то так. Толькі я ўсё гэта, між іншым, сваімі вачыма бачыў.

— Сам бачыў? — здзівіўся Семяненка.

— Прышлося вось...

Семяненка рэзка павярнуўся да суседа, прыпадняўся.

З-за воблакаў выкаціўся месяц, у пакоі стала ненатуральна відна і ціха.

— Чаго спужаўся, Іван Фёдаравіч? Маёй шчырасці? Бачу, ты чалавек свой, таму і гавару табе аб гэтым. Так, у іншых краінах зусім іншае жыццё...

— Цішэй, балван! — зашыпеў на яго бухгалтар. — Табе адкуль гэта вядома? Мелеш языком невядома што...

— Ведаю, што гавару. Быў я нядаўна ў Заходняй Германіі. Сустракаўся з людзьмі, якія змагаюцца за лепшае жыццё беларускага народа!

Семяненка аслупянела глядзеў на свайго пастаяльца, а Бабраўнічы, не даючы апамятацца бухгалтару, працягваў рашуча:

— Між іншым, гэтыя людзі змогуць аддзякаваць вам, бухгалтар Семяненка, за тое, што вы ўзялі пад свой дах мяне, прыбыўшага па іх спецыяльнаму заданню... Яны ж ужо ведаюць, што вы мяне прынялі! Ім аб гэтым паведамілі на другі ж дзень, і цяпер вы на строгім уліку!

Семяненка тросся ўсім целам. Ён парываўся штосьці сказаць, але, адкрыўшы рот, тут жа не мог вымавіць ні слова.

— А калі я... таго... — нарэшце вымавіў ён, — калі я зараз...

— Што ты, Іван Фёдаравіч? — злосна рассмяяўся Бабраўнічы. — Па-першае, гэтая штучка, — ён патрос чорнай сталлю доўгаствольнага пісталета, — дзейнічае добра і бясшумна. Бабка твая нават і носам не павядзе, а ты ўжо будзеш на тым свеце. А па другое, і ў МУС цябе па галоўцы не пагладзяць, за тое, што ў цябе жыве шпіён амерыканскай разведкі, — так, здаецца, нас называюць? Ды яшчэ і работу ты мне дапамог знайсці...

Убачыўшы, як разгубіўся бухгалтар, Бабраўнічы канчаткова змяў Семяненка прапановай, якая ўжо гучала патрабаваннем, а не просьбай.

— Будзеш дапамагаць... Я не адзін, у Налібоцкай пушчы нас многа. Мы ўсе з аднаго самалёта скінуты на парашутах. Цяпер усе абсталяваліся. Але нам патрэбен да пэўнага часу надзейны сувязны, які мог бы свабодна купляць нам прадукты. Грошы я табе дам. Астатняе цябе не датычыцца. Так, яшчэ адно... Бабраўнічы ўстаў, закурыў. — Але аб гэтым потым, не ўсё адразу.

Астатак ночы ніхто з іх не мог заснуць. Рана Семяненка слабым голасам сказаў, што ён не пойдзе на службу — захварэў.

(Працяг будзе)

Беларуская вечарына

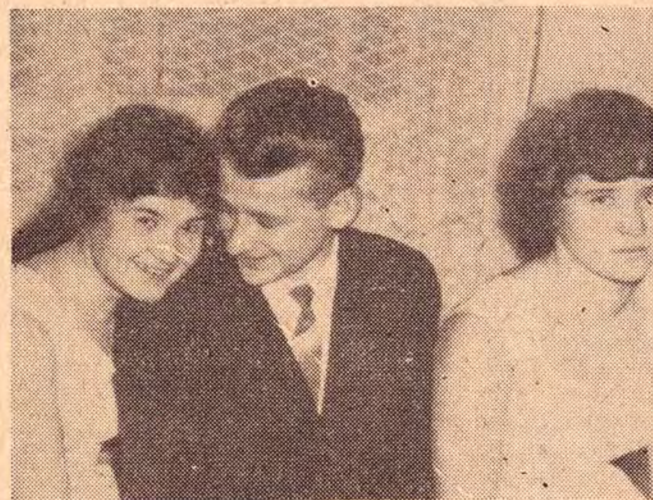

Пачалося ад даклада і мастацкай часткі.

Як мы ўжо паведамлялі, 28 лютага г. г. у сувязі з трэцяй гадавінай існавання Беларускага грамадска - культурнага таварыства адбылася ў Беластоку беларуская вечарына. Яна прайшла з вялікім поспехам. Зрэшты, судзіце самі. Наш фатарэпарцёр не меў цяжкасцей з падборам кадраў, яго апарат увесь час быў у руху. Рэзультат яго працы прапануем ацаніць нашым чытачам.

Без слоў.

А мой не прыйшоў...

Удзельнікі вечарыны з павагай слухалі даклад і артыстычную частку...

Такі статыстыка паказвае, што жанчын больш чым мужчын.

Такія дзяўчаты стаяць пад сценамі! — Божа, ты бачыш і не грыміш?!...

Вучыся моладзь ад бацькоў.

Рука ў руку, вочы ў вочы.

Падыйдзе ці не?..

Павага... ці першыя крокі?

Адным словам, гулялі весела!

Сэрца камуніста

(Працяг са стар. 3)

агульнай справы дазваляю сабе ўмяшацца ў гэты расказ пра ваша жыццё са сваім аўтарскім я.

Памятаеце, у верасні мінулага года, калі мы разам хадзілі за кукурузным камбайнам, гутарылі з простымі і слаўнымі людзьмі, рукамі якіх ствараюцца багацце і прыгажосць, бясконца дымілі папяросамі, гаворачы аб жыцці, што навокал нас і ў любімых кнігах, — у адзін з тых дзён вы папрасілі:

«У Парыжы пайдзі перш за ўсё да Сцяны Камунараў, пакратай тыя камяні рукою, каб я хоць так, у тваім прывітальным поціску, ажыццявіў сваю даўнюю мару».

Парт'е адной з гасцініц на бульвары Монмартр, дзе мы жылі, кішынёўскі яўрэй, які валодае, як мне здавалася, усімі мовамі свету, вельмі аўтарытэтна запэўніў нас, як даўні старажыл, што ва ўсёй сучаснай Францыі, мы не купім паштоўкі са здымкам тое сцяны. І мы з нашым сябрам, вашым і маім, напісалі вам на простай парыжскай паштоўцы: «Каля Сцяны Камунараў мы паламжылі кветкі».

Мы былі там у сонечны кастрычніцкі дзень, калі векавыя гмахі і дрэвы Парыжа ахутвала лёгкая паэтычная смуга, якая прыйшла і туды, на Пэр-Ляшэз, у ціхі прытулак мармуру і зеляніны. Сярод раскошных помнікаў людзям, большасць якіх дарма лічыла сябе патрэбнымі чалавецтву, позірк наш спыніўся на помніку героям Супраціўлення фашызму: дзе скаваныя ланцугамі рукі і словы на п'едэстале: «Яны памерлі, каб жыла Францыя». Другі, яшчэ больш сціплы помнік славы і бяссмерця — велічна простая сцяна, перад якою схіляе галаву ўсё прагрэсіўнае чалавецтва...

Пры ўваходзе на Пэр-Ляшэз, каля брамы, нам ветліва забаранілі браць з сабою фотаапараты. Не зразумеўшы гэтай неабходнасці, я схаваў свой «ФЭД» у кішэню. Суровы і непадкупны на выгляд вартаўнік, які — у чорнай накідцы, з чорнымі вусікамі пад чорным кепі — стаяў каля Сцяны Камунараў, на дзіва нам, азірнуўся навокал і дазволіў фатаграфаваць. Калі я потым падышоў падзякаваць яму за гэта, ён, яшчэ больш нечакана, тонам просьбы сказаў адно слова: Ленін. Я зразумеў яго і працягнуў яму значок з партрэтам Ільіча-дзіцяці. Той асабліва мілы партрэт: Валодзя Ульянаў з доўгімі, як у дзяўчынкі, валасамі. Мабілізаваўшы ўсё сваё стыхійнае веданне французскай мовы, я хацеў нават растлумачыць: «Ленін — анфан... гарсон...» Ды гэта аказалася лішнім. Чорны, суровы вартаўнік паднёс партрэцік да вуснаў, пацалаваў яго і беражліва палажыў у нагрудную кішэню кіпеля... Адтуль жа ён дастаў малую кніжыцу і, разгарнуўшы яе, паказаў партыйны білет французскага камуніста...

У той дзень у душы маёй непаўторна гучэла песня — «Слухай, хлопчык, у горадзе Парыжы», якую мы, Павел Арсеньевіч, спявалі ноччу ў вашай машыне, едучы палямі роднага Наднямоння. Я ўспомніў адзін з вашых расказаў пра польскую турму: той момант, калі вы гаварылі пра першую пасылку з волі, пра значэнне святога, непераможнага слова «таварышы». Вы не маглі выказаць мне ўсё значэнне яго, а проста... заплакалі, стоячы сярод кабінета. Ёсць адно простае, празаічнае слова, якім мы ў падобных выпадках прыкрываем сваё хваляванне, і вы сказалі яго: «нервы». Чамусьці іменна ў той дзень, каля сцяны Камунараў, я канчаткова замацаваўся на думцы, як, у якім плане падаць ваша жыццё чытачу.

Гэта — глыбока паэтычнае жыццё чалавека, які, нягледзячы на ўсе пакуты, не стаміўся глядзець на свет і народную справу з маладым, нягаснучым захапленнем, з маладой натхнёнай верай у перамогу камунізма.

Цяпер, у творчым адзінокім роздуме над шляхам барацьбы і працы рэвалюцыянера з паэтычнай душою, я не толькі ішоў увесь час назіркам за вамі, — я думаў пра будучыню новых здзяйсненняў, у якую вы ўваходзіце, сёння, ужо за рамкай майго сціплага расказа.

Я ўспомніў недаступную для ворага глухамань Налібоцкай пушчы, вялікую зямлянку нашай партызанскай друкарні, дзе мы — і вопытныя журналісты, і вясковыя самавукі — пісалі сатырычныя вершы, выразалі на грушавых чарках клішэ карыкатур і молада, па-запарожску смяяліся ў твар цёмным сілам, яшчэ ўсё моцным, а ўжо асуджаным на немінуючую пагібель. І вы смяяліся з намі не менш молада — наш суровы на выгляд, светлы і нязломны камісар.

Я ўспамінаў вас сакратаром Мірскага райкома партыі — у бурныя, хвалюючыя дні станаўлення калгаснага ладу ў заходніх абласцях Беларусі. З усмешкай клапатлівага, разумнага гаспадара, з усмешкай паэта вы мне паказалі, выняўшы іх з трубачкі пісьмовага стала, свежыя цагліны — узоры першай прадукцыі новых калгасных заводаў.

Я ўспамінаў тыя празрыстыя летнія досвіткі, калі я, у нумары Любчанскай раённай гасцініцы, прачынаўся, нібы на бляск заранкі, на святло з акна вашага доміка, — каб не адстаць ад жыцця, каб ісці па родных палях услед нястомнаму гаспадару мясцін, дзе, як вы радасна кажаце, так лёгка дыхаць калгасным паветрам.

Пішучы гэтыя радкі, я думаю не толькі пра тое, што прабыло, — зноў жа побач з вамі мне хочацца ісці ў нашу светлую будучыню нялёгкім шляхам пошукаў, няўдач і перамог.

Днямі пакінуў нас назаўсёды «дзядзя Валодзя», наш незабыўны Уладзімір Зенонавіч... Жывыя будуць змагацца, пойдуць далей!..

Новы этап вашага жыцця пачаўся. Любчанскі раён — мільянер перастаў існаваць, стаў часткай узбуйненага Навагрудскага раёна. Вам даручана кіраваць жыццём другога, Карэліцкага раёна, да якога далучана наша родная Міршчына.

Там ужо многае зроблена, яшчэ больш — трэба зрабіць. На ўзгорках і ў далінах лягла ціхая зіма, якая дарэмна здаецца часам заслужанага адпачынку. Там зноў працуе ваша нястомная творчая думка, там старанна рыхтуецца новае наступленне на палі, якія ў гэтым годзе павінны закрасаваць новым, яшчэ небывалым ураджаем.

КАНЕЦ

Гарадок урочыста адзначыў гадавіну Савецкай Арміі

22 лютага ў Гарадку (Беластоцкі пав.) адбылася ўрачыстая акадэмія ў гонар 41 гадавіны Савецкай Арміі. З дакладам выступіў Мікола Матэйчук — удзельнік мясцовай беларускай мастацкай самадзейнасці. Пасля даклада адбыўся сеанс савецкага фільма — «Гісторыя першага кахання» — прадэманстраванага на кінаўстаноўцы Галоўнага Праўлення БГ-КТ.

Затым да самай раніцы адбывалася вясёлая забава. (ся)

Купяць тэлевізар

Гурток Саюза сялянскай моладзі ў Барагынцу Рускім пастанавіў у свой клуб купіць тэлевізар. Моладзь ужо сабрала некалькі тысяч злотых на гэтую каштоўную пакупку. Частковую дапамогу атрымаюць ад Ваяводскага Камітэта ССМ.

Будуюцца школы

У Беластоцкім ваяводстве распачата будова 103 школ. Пабудова 63 — школ будзе закончанай да 1-га верасня, так што новы навучальны год школьнікі распачнуць у новых школьных памяшканнях.

Курсы крою і шыцця

На Сакольшчыне вялікай папулярнасцю карыстаюцца курсы крою і шыцця. Рэгіна Дзюрць, кіраўнік гэтых курсаў, з вялікай ахвярнасцю вучыць карыснаму рамяслу дзяўчын і жанчын. Нядаўна закончыўся курс у Талькоўшчыне, на якім навучалася 26 дзяўчын і жанчын.

Ад 1-га лютага падобны курс распачаўся ў Крушынянах. У ім удзельнічае 17 дзяўчын і жанчын. Трэба падкрэсліць гэтую каштоўную дзейнасць арганізацыі Сельскагаспадарчых гурткоў і Саюза сялянскай моладзі, бо яны сваёй працай у гэтым кірунку добра паслужаць жыхарам Сакольшчыны.

Насустрач III З'езду ПАРП

Грамадскія чыны

ТРАСЦЯНКА

'У рамах абавязацельства насустрэчу III З'езду ПАРП гурток ССМ ў Трасцянцы (Гайнаўскі павет) абавязаўся збудаваць фундамент пад вясковую рэмізу пажарнай стражы. Абавязацельства гэтае поўнасцю выканана. Апрача таго моладзь вёскі давязла да месца будовы жвір і камэнне. Чынам нарабілі пустакоў на цэлую рэмізу. І далей забавязаліся выканаць усе нефаховыя работы пры яе будове. Ваяводства на будову рэмізы прызначыла толькі 20 тыс. злоты, а апошнія кошты будовы пакрыюць сяляне.

Многа пры гэтым памагае старшыня ПГР тав. Пекарскі Аляксандар, які заахвочвае моладзь да работы, ды і сам неаднойчы ім памагае.

У гэтым годзе жыхары Трасцянкі пастанавілі ажыццявіць свой, даўно задуманы, план — збудаваць лазню. Іх ініцыятыву падтрымала ГРН, а таксама і ВРН, дзе пастаноўлена, што 30 прац. коштаў пабудовы пакрыюць сяляне (на што зложыцца давоз жвіру, камення і частка нефаховых работ), апошнія 70 прац. папоўніць дзяржава.

РАЙСК.

Сяляне вёскі Райск (Бельскі павет) для адзначэння III З'езду забавязаліся наладзіць найгорш занядбаныя грамадскія дарогі. Выжвіравалі дарогу на шляху Райск — Храбалы і выраўнялі і выжвіравалі зруйнаваную фашысцкімі захопнікамі вуліцу.

ХРАБАЛЫ.

Направілі занядбаную вуліцу, па якой даўней немагчыма было прайсці.

ГАЦЬКІ

...не адстаюць таксама. Супольнымі сіламі выжвіравалі дарогу на шляху Райск — Гацькі.

ШУДЗЯЛАВА.

Навесну бягучага года ў многіх вёсках Шудзялаўскай Грамадскай рады пры дапамозе чынаў будуць праведзены дарожныя работы.

Так, у Піражках не толькі адрамантуюць і пабрукуюць вясковую вуліцу, але яшчэ хочуць зрабіць жвіроўку ад вёскі да недалёкай шашы і абсадзіць яе дрэўцамі.

Пры дапамозе чынаў будуць таксама зроблены новыя брукаваныя вуліцы ў Сукавічах, Навінцы. (ся)

Даходы на грамадскія справы

Сельскагаспадарчы гурток у Чаях-Вульцы (Сямяціцкі павет), які ўзначальваецца Станіславам Мазурам добра прычыняецца да развіцця вёскі. Гурток мае многа розных машын, а менавіта, часальню воўны, пустачарку, дахўчарку, малацільны агрэгат і іншыя.

Члены гуртка маюць амбітныя планы, імкнуцца да таго, каб у вёсцы як найхутчэй зніклі саламяныя стрэхі. Даход з карыстання машынамі прызначаецца на грамадскія справы. У апошні час прыкладаюцца намаганні, каб пабудаваць у вёсцы клуб.

Як працуе школа сельскагаспадарчага навучання ў Янове

У 1957 годзе арганізавалася ў Янове (Сакольскі павет) школа сельскагаспадарчага навучання. Моладзь Янова зразумела, што такая школа дае многа карысці таму, што вучыць не толькі аб сельскай гаспадарцы, але прычыняецца да культурнага выхавання. Па-другое ў школу сельскагаспадарчага навучання прымаюць моладзь, якая закончыла V класаў пачатковай школы (VI VII-мы можна кончыць пасля прыёму ў школу). Апрача таго вучні такіх школ могуць быць прыняты пасля заканчэння II-га класа ў III клас сярэдняй сельскагаспадарчай школы.

Школа сельскагаспадарчага навучання ў Янове арганізавалася па ініцыятыве гр. Маліноўскага — кіраўніка мясцовай школы, які на бацькаўскім сходзе падаў прапанову аб арганізацыі такой школы, на што бацькі згадзіліся. У школу паступіла 29 вучняў.

Пачаткова былі труднасці з выхаваннем хлопцаў, якія пілі гарэлку і хуліганілі. Каб адцягнуць моладзь ад хуліганства, арганізавана ў школе вечарыны. Цяпер моладзь палепшала. Пры школе адкрыты швейны і машыназнаўчы курсы. Першы год навучання закончыла 24 слухачоў. Зараз ў першым класе вучыцца 20 хлопцаў, а ў другім. 15. Тры дзяўчыны пашлі ў сельскагаспадарчыя школы, а некаторыя хлопцы ў войска. Слухачы школы падзяліліся на групы, якія праводзяць доследы з угнаеннем і вырошчваннем алеістых раслін. Да гэтага залажылі яны доследныя палеткі ўгноеныя ўсімі трымя хімічнымі элементамі (азотам, фосфарам і паташам). На іншых палетках вучні праводзілі доследы з угнаеннем двумя хімічнымі элементамі (азотам і фосфарам) і таксама адным (паташам).

Праводзячы такія доследы, слухачы пераканаліся, што максімальны ўраджай можна атрымаць, даючы да ўгнаення ўсе тры хімічныя элементы. Каб павысіць прадукцыю арганічных угнаенняў 4 вучні пастанавілі прадукаваць кампост.

У мінулым годзе кіраўнік школы склікаў бацькоў, якія выявілі вялікае задаваленне поспехамі сваіх дзяцей. У школе навучаецца не толькі моладзь з Янова, але і з іншых вёсак, як: Трафімаўкі, Купліск, Васілаўкі, Мархалоўкі, Сітаўкі, Прыстаўкі, Новага Янова і Ясяновай Даліны. З гэтага вынікае, што школы сельскагаспадарчага навучання прычыняюцца да павышэння сельскай гаспадаркі і культуры. Дзеля таго трэба арганізоўваць больш такіх школ.

На пасяджэнні Ваяводскай Рады нарадовай у Беластоку, якое адбылося 13.II.59 г. былі прапановы аб арганізацыі большай колькасці такіх школ. Аднак ёсць яшчэ труднасці з тым, што няма адпаведных падручнікаў да навукі, дапасаваных да праграмы сельскагаспадарчага навучання, а таксама адчуваецца недахоп настаўнікаў.

В. М.

Наша новая анкета

Ці падабаемся табе?

Мінула тры гады з таго часу, як пачала выходзіць «Ніва». З гэтага выпадку вырашылі мы правесці сярод чытачоў анкету, якая паможа нам у далейшай працы. Вось нашы пытанні:

1. Што табе ў «Ніве» падабаецца?
2. Што табе ў «Ніве» не падабаецца?
3. Што ты новага ўвёў бы, каб быў рэдактарам «Нівы»?
4. Як ацэньвае «Ніву» твае асяроддзе?
5. Ці ты хацеў бы. каб «Ніва» выходзіла часцей чым раз у тыдзень?
6. Ці ты хацеў бы быць нашым карэспандэнтам?

Адказы дасылайце да 1 красавіка г. г. Сярод удзельнікаў анкеты будуць разлясаваны кніжныя ўзнагароды.

Ліст з Локніцы

Дарагая рэдакцыя!

У нашай вёсцы — Локніцы, ёсць чатырнаццаць дзяўчат і пятнаццаць хлопцаў. Аднак сапраўды ў вёсцы, ёсць толькі пятнаццаць чалавек моладзі, апошнія вучацца ў школах. І тыя, што сядзяць дома, не маюць што рабіць, цэлымі вечарамі гуляюць у карты. Найлепшымі карцёжнікамі з'яўляюцца — Рагальскі, Міхась Баўтручук, Лявон Паўлючук, і некаторыя іншыя. Яны штодзень збіраюцца ў Рыгора Паўлючука і рэжуць у «тысячу». Замест картамі, маглі б заняцца чытаннем беларускай кніжкі ці «Нівы». Дзяўчаты па цэлых вечарах робяць свіцеры, хустачкі абрабляюць, вышываюць. Занятыя работай вельмі прыгожа спяваюць. Слаўныя ў нас сваімі галасамі — Люба Паўлючук, Валя Кучынская і іншыя.

Яны як заспяваюць, дык наслухацца не можаш...

Паварушыцеся хлопцы, пакіньце тыя карты, а далучыцеся да дзяўчат— паспявайце з імі. Падумайце над тым, каб падрыхтаваць якую - небудзь п'есу, песні ці танцы апрацаваць.

Вы павінны ажывіць жыццё сваёй вёскі.

АНАТОЛЬ САХАРЧУК

Калі выплацяць грошы

У мінулым годзе летам 6 хлапцоў з Кнаразоў Бельскага павета: Яўген Іваніск, Андрэй Семянюк, Васіль Філіманюк, Коля Сідарук, Васіль Федарук і Васіль Кірылюк паехалі на меліярацыйныя работы ў Алецкі павет. Працавалі яны 5 месяцаў у надлясніцтве Чырвоны Двор Алецкага павета.

Калі яны закончылі працу, надлясніцтва выплаціла ім за 4-ры месяцы, а за 21 дзень працы ў лістападзе не заплаціла, быццам таму, што не хапала грошай.

— Едзьце дахаты, — адказаў ім тады надляснічы Сняжынскі, — вашы грошы не прападуць, перашлем па пошце. Хлопцы так і зрабілі. Але вось прайшло 2 месяцы, а надлясніцтва мусіць і не думае высылаць грошы.

Хлопцы пастанавілі ізноў ехаць туды, дамагацца свайго.

— Не майце да мяне прэтэнзіі, — адказаў ім на гэта раз надляснічы Сняжынскі. — Вінаваты тут тэхнік Людвік Завадзкі, які не падпісаў вашай лісты працы. Вось вам і трэба з'ездзіць да яго ў Праўленне дзяржаўных лясоў у Беластоку. Дамагайцеся.

Цярплівыя хлопцы прыехалі ў Беласток. Але тэхнік Завадзкі адказаў ім раскладаючы рукі: «— Я тут хлопчыкі не вінават. Гэта Сняжынскі... Да яго і майце прэтэнзію».

І так хлопцы з нічым вярнуліся ў вёску. Цяпер яны не ведаюць, куды далей падацца, каб атрымаць запрацаваныя грошы.

А мо' дырэктар Праўлення дзяржаўных лясоў, грам. Уладзіслаў Юркоўскі паможа хлопцам з Кнаразоў атрымаць запрацаваныя імі грошы.

(вб)

Тыняўчы Вялікія пастанавілі

У сувязі з сямігадовым планам на 1959 — 65 г. сяляне з вёскі Тынявічы Вялікія, Гайнаўскага павета, пастанавілі на вуліцы сваёй вёскі выдажыць новы брук, давезці патрэбны да гэтага матэрыял. камень, пясок, а таксама і выканаць ўсе нефаховыя работы. Некаторыя сяляне сталі ўжо рыхтавацца да гэтай працы — звозіць з поля камение.

Жадаем добрых поспехаў! (см)

Рэдакцыйная пошта

УЛ. ПАПЛАЎСКІ — Беласток. Наведайце рэдакцыю — чакаем.

Т. БЯТЛЕЙКА — Тымянка. Рысунак атрымалі. Дзякуем.

М. СВЕНТАХОЎСКІ. П. АЛЯКСЕЮК — Беласток, **МІКОЛА САЛАВЕЙ** — Луплянка, **В. ЦІМАШУК** — в. Буды, **УЛ. ШАРАТУХА** — Дубяжын, **БАНДАРУК** — Ляўкова Старое. На вашы лісты адказы вышлем поштай.

Выдавецкі аддзел БГ-КТ мае на складзе

Паўлінка — Янкі Купалы	цана 2,50 зл.
Прымакі — Янкі Купалы	цана 1,00 зл.
Суд — Галубка	цана 2,00 зл.
Пінская шляхта — В. Дуніна-Марцінкевіча	цана 2,00 зл.
Зборнік сцэнічных твораў (невялікую гольказсць)	цана 3,00 зл.
Беларускі каляндар на 1959 г.	цана 5,00 зл.

Заказы дасылаць:
Zarząd Główny Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Białymstoku ul. M. K. Skłodowskiej 7

„NIWA"

Organ ZG BTSK. Adres ZG BTSK: Białystok. M. C. Skłodowskiej 7 tel 54-14

Redaguje Kolegium Adres redakcji: Białystok. ul Wesołowskiego 1 tel centr 37-41 red naczelny i sekretariat 25-89.

Wydawca Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa"

Warunki prenumeraty w Polsce: miesięcznie — 2 40 zł kwartalnie — 7 20 zł półrocznie — 14 40 zł rocznie — 28 80 zł

Wpłaty kierować na PKO 12-6-1312. w Białymstoku dla PUPiK „Ruch". Na odwrocie należy zaznaczyć na jaki adres dokonano wpłaty i podać tytuł pisma.

Prenumeratę na „Niwę" przyjmują również wszystkie urzędy pocztowe i listonosze w całym kraju. Cena prenumeraty za granicą: kwartalnie — 10 15 zł. półrocznie — 20 30 zł i rocznie — 40.60 zł. Należność na prenumeratę za granicą wpłacać na konto — PKO 1-6-100024 PKWZ „Ruch" Warszawa.

Zamówienia na „Niwę" z krajów europejskich jak i zamorskich (z wyjątkiem krajów demokracji ludowej) należy kierować pod adresem CHZ „ARS POLONIA" Warszawa. Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto N.B.P. Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi $ 4,16

Nkł. 5.000 Błtk. P-1

Усякая ўсячына

ВЕРНЫ ЛЕЎ

Заапарк у Каіры хацеў пераслаць аднаго ільва ў Аляксандрыю. Аднак ніякім спосабам не можна было яго выцягнуць з клеткі.

Кіраўніцтва ЗОО збудавала клетку і адчыніўшы яе паставіла на грузавіку. Грузавік з клеткай пад'ехаў пад адчыненыя дзверы ільва. Леў нават не рушыўся з месца. Яго парэлі жэрдкамі, але ён толькі пазяхаў, выражаючы гэтым сваю пагарду, што да яго прысталі.

Кіраўніцтва загадала прывезці матапомпу і паліваць ільва вадой. Леў равеў, але нават не глянуў на дзверы клеткі. Тады вырашана ўзяць яго голадам. Клалі мяса ў клетцы на грузавіку. Леў некалькі дзён нічога не еў, аблізваўся паглядаючы на мяса але не кранаўся з месца. Кіраўніцтва парушанае прывязанасцю ільва да сваёй клеткі адмяніла рашэнне аб высылцы яго ў Аляксандрыю.

НАЙДАСКАНАЛЬШЫ НЮХ

Усе лічаць, што найбольш дасканалы нюх маюць сабакі. Аднак у сапраўднасці ёсць жывёліны, якія маюць больш вывастраны нюх чым сабака. Гэткай жывёлінай з'яўляецца рыба вугор.

Вучоныя аблічылі, што нюх у вугра прынамсі чатыры разы вастрэйшы чым у сабакі. Вугор вычувае запах феныльэтыльнага алкаголю нават тады, калі 1/50 грама гэтага алкаголю распусціць у вялікім возеры.

ПІЛЬНЕЙШЫЯ ЗА ЎЛАДУ

Яшчэ ў 1954 годзе сяляне вёскі Куп Валлей (ЗША) атрымалі абяцанку ад улад, што ў даліне каля іх вёскі мае быць збудавана плаціна.

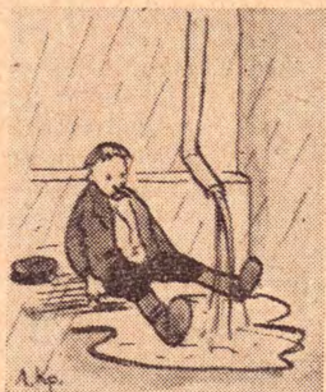
Летам мінулага года даліна напоўнілася вадой. Рэчку загароджвала плаціна, якую збудавалі бабры.

ХАТНЯЯ МУХА — НАШ ВОРАГ

Хатнія мухі, несумненна, самыя шматлікія з усіх акружаючых чалавека насякомых. Яны размнажаюцца з дзіўнай хуткасцю, што паглыбляе небяспеку распаўсюджання розных хвароб. Тэарэтычна падлічана, што кожная муха — самка, якая адлажыла да 15 красавіка 120 яечак, магла б да 10 верасня налічваць сярод сваіх «патомкаў» не менш 5.598.720 мільёнаў дарослых мух. Па іншых падліках, пара мух здольна за адно лета даць патомства ў 325.923.000 мільёнаў. На адной мусе можна знайсці 100 тысяч бактэрый, якія гняздзяцца ў чалавечым кале.

Б. Ч.

— Кумачка не ліце, больш не п'ю.

ш. п.

Падзел

— Ну і што, развёўся з жонкай?

— Развёўся.

— А як падзяліліся?

— Дзеці ўзяў я, хату жонка, а гаспадарку адвакат.

ВАЛОДЗЯ ШЭШКА

— Вася, чаго ты плачаш? — пытае падарожны.

— Адкуль вы ведаеце, што я Вася?

— Дадумаўся.

— Тады дадумайцеся, чаго я плачу.

Кітайскі лекар і англіец

У старажытным Кітаі лекары адзначалі лік сваіх памершых пацыентаў вывешваннем лямпачак.

Аднойчы захварэў адзін англіец і загадаў свайму слузе, каб той знайшоў лекара, у якога найменш вывешаных лямпачак і прывёў яго.

Слуга знайшоў і прывёў лекара, у якога была вывешана толькі адна лямпачка. Хворы здзівіўся яго ўмелай працай.

— Ці доўга вы практыкуеце? — спытаў ён лекара.

— Ад учора, — адказаў той.

ш. п.

Злодзей

Злодзей закраўшыся ў хату, схаваўся за вялікі абраз. Прышла гаспадыня і пачала маліцца.

— Божа, ачысці мяне грэшную...

— Ачышчу, — адказаў злодзей.

— Майго бацьку і маці...

— Ачышчу...

— І майго дваюраднага брата...

— Не паспею...

ш. п.

Зачараванае кола

— Вы хочаце ажаніцца з маёю дачкою. Мой дазвол на гэта залежыць ад вашага матэрыяльнага становішча.

— А маё матэрыяльнае становішча залежыць ад таго, ці ажанюся я з вашай дачкою.

Размова

Бабка сказала ўнучцы:

— Калі ты выйдзеш замуж, то...

— Знаю, знаю, — адказала тая, — тады буду біць свайго мужа валком, як гэта робіць мая мама.

У адваката

— Кот суседа так дзярэцца па начах, улезшы на мой плот пад акном, што нельга спаць. Ці магу я забіць гэтага ката?

— Не, гэтага вы зрабіць не можаце. Затое вы можаце разабраць свой плот пад акном, каб ён не меў на што ўзлазіць, і тады вы будзеце спаць спакойна.

Шчыры адказ

Сяржант: — Рэкрут Стаўкуп, скажыце, што робіць салдат на варце, калі прыходзіць змена?

Рэкрут: — Цешыцца, грамадзянін сяржант.

У тэатры

— Прашу перастаць размаўляць, бо не разумею ані слова.

— А што вам да таго, што я гавару сваёй жонцы?!

С. А.

Хітры Дзмітры, Кантрактованы вяпрук і Дурны Пятрук

Дзміцер свіннямі гандлюе,
У яго свіння — тавар.
Ходзіць, юдзіць аж старгуе:
— Ну, давайце, гаспадар!

У руку шпарыць з цэлай сілы:
«Паўтара патыка дам!
З хітраю усмешкай мілай
Думае — за два прадам.

Добрай вераю натхнёны,
Абдурманіў Пятручка:
Адлічыў яму «чырвоны»,
Забярае вяпручка!

І вязе. Куды? — На базу!
Тут загадчык кум — Ціпрук!
З рук у рукі пабег зразу:
— Кантрактованы вяпрук!

— Перша кляса, добра вага!
Ціпрук выдае квіток.
І пры касе ўжо з павагай
Тысяч тры гарне Дзмітрок.

Пятрук гэты чын ганебны
Убачыў — скрыгануў: — Вось як,
А ці ж мне грош непатрэбны,
Кантрактованы дурак?!

Увакол Дзмітра паважаюць;
Не працуе і жыве,
Шчэ й ў Гээсі памагаюць
Гэтай свінскай галаве!

АНДРЭЙ КРУЧОК

Чытачы пішуць — рэдакцыя адказвае

СЦЯПАН СПАКОЙНЫ з вёскі Сухі Барок: «Калі вяртаюся п'янаватым дамоў, кожны раз жонка б'е гліняныя міскі на маёй галаве. Што рабіць?»

— Абавязкова купіце ёй бляшаныя талеркі. Праўда, гоману будзе больш, затое менш шкоды.

МІХАСЬ НЕДАВЕРЛІВЫ — пошта Марглі: «Выбралі мы новага солтыса, які не хоча піць гарэлкі і не прымае падарункаў. Мы пісалі ўжо аб гэтым грамадскай радзе і не атрымалі ніякага адказу. Солтыс у далейшым не хоча піць гарэлкі...»

— Сябра Недаверлівы, не мучце чалавека. Ён яшчэ пачаткуючы солтыс, пачакайце далей, пабачыце, што будзе...

ЯНКА СЕРАДНЯК — вёска Багатая: «За каго лепш выдаць дачку замуж — за малазямельнага ці кулака...»

— Выдавайце за малазямельнага. У будучыні ён можа стаць серадняком, а кулак — малазямельным.

МАЯ В. А.: «Я паслала ліст акцёру са сваім адрасам і прозвішчам але ён не адказаў. Думаю паслаць кветкі. Няўжо пасля таго не адазвецца? Маю 17 год».

— Па-мойму, няма тут нічога страшнага — ты пішаш, а ён не адпісвае. Акцёр, як захад сонца — ім можна толькі захапляцца. Кветак пасылаць не раю. Перш за ўсё непатрэбна выкінеш грошы (бацькам не вельмі карысна), а падругое адказу, на які з тугою чакаеш і так не атрымаеш, можа толькі банальную падзяку ў двух словах. Ды што табе з гэтага.

МІКОЛА Н. — Выдры: Ці выпадае паслаць цёшчы на імяніны картачку з павіншаваннем?

Выпадае. Толькі замест картачкі каштоўны падарунак, а самому лепш не паказвацца.

Тэхнічныя парады

Саматужніцтва перамяшала людзям розум у галовах.

Усялякія саматужнікі, паасобку вырабам самагонкі займаюцца. Адны, на здзіўленне кароў, ў хляве апараты ставяць, аб чым на другі дзень уся вёска ведае. Больш асцярожныя ў лесе пад корчыкам уладжваюцца. Для таго, каб выканаць прадукцыйны план, яны ў лес выязджаюць ды дамоў не вяртаюцца.

Каб у нас з галавою за гэтую справу браліся, вялікія магчымасці адкрыліся б. Можна было б, напрыклад, арганізаваць самагоначны вытворчы кааператыў, з застасаваннем навейшай сучаснай тэхнікі. З кожнага носа членскі ўзнос сабраць па жоўтай паперцы і з гэтым капіталам распачаць раскручваць справы.

Самагоначныя апараты новай канструкцыі ў выглядзе радыё «Шароткі» можна бы ў шпакоўнях абсталёўваць. Літроўкі ў дуплах хаваць. Ад шпакоўняў працягнуць пад карой дрэў гумовыя руркі і першачок пачне капаць на карысць працоўнай арцелі. Побач на галінцы сядзіць шпак і па-здрадніцку пасвіствае — ф'ю-тут, ф'ю-тут — а людзі на панадворку мітусяцца, шпачынай мовы не разумеюць, таму і на шпакоўню не заглядаюцца.

Самагоначны кааператыў мог бы і заатэхніка ўзяць на штат. Заолагі — людзі вучоныя, ведаюць чым кароў карміць, каб удой малака падвоіць. Няхай бы заатэхнікі падыходзілі да самагонкі з навуковага пункту гледжання і прыдумалі як карову закваскай карміць, каб гатовую самагоначку давала.

Дарэчы, жанчын нельга прымаць у арцель. Жанчыны хоць і раўнапраўныя, але не сакрэтныя і заўсёды абураюцца, як працалюбівы чалавек лішнюю шклянычку кульне.

Пакуль кааператыў не прагарыць і самагонка не прыгарыць, то над гэтым тэхнічны кантроль будзе сядзіць і брака з прадукцыі не выпусціць.

А, калі такі кааператыў праваліцца, члены праўлення на год адпачынак дастануць, а апошнія арцельшчыкі страхам апраўдаюцца і ўсю віну на праўленне зваляць. Дрэнна, што людзі ў нас да калектыўнай працы неахвотна ставяцца, а паасобку ганяюцца за дасягненнямі. У выніку, такі паасобны аматар прыдбае сабе з паўтара года прымусовых работ з канфіскаваннем сродкаў вытворчасці.

Як бачыце, гэта і перашкаджае развіццю самагоначнай індустрыі.

У сучаснасці з саматужніцтвам далёка не заедзеш. Таму, калі не ўдаецца паставіць самагоначнай справы на ўзроўню сучаснай навейшай тэхнікі, дык лепш гэтым не займацца. У іншым выпадку, людцы добрыя, мы загубім і гэтыя слабыя кадры самагоншчыкаў, якія пакуль што дыхаюць свежым паветрам.

Дзядзька Лявон.

Красворд у нумары 46(142) і 49(145) "Нівы"

На гэтыя красворды чытачы прыслалі 52 развязкі. Нажаль усе гэтыя развязкі няправільныя і таму рэдакцыя не прызнала ніводнай узнагароды.

Развязка рэбуса з 5 (153) нумара „Нівы"

Правільная развязка гучыць: «Харошы, як люлька за тры грошы».

Чытачы прыслалі 43 правільныя развязкі:
Кніжныя ўзнагароды вылясавалі:

1) Сідарук Лёня — Сакі

2) А. Ярмалковіч — Біскупец, Ольштынскае ваяводства,

3) Я. Клімовіч — Міхалова

4) М. Каліш — Монькі

5) А. Йофіс — Бялява

6) Н. Амельянюк — Сацы

7) С. Раманюк — Ласіняны

8) Ул. Паплаўскі — Беласток

9) М. Карпюк — Капітаншчына

10) Л. Ануфрыюк — Паўлы.

Кніжныя ўзнагароды высылаем поштай.